

TOETSING NATUURNETWERK NEDERLAND - REALISATIECONTRACT 1

KRW Maas

Rijkswaterstaat

21 JULI 2020

Contactpersoon

GIJS KOS

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1018
5200 BA 's-
Hertogenbosch
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	7
1.1	Aanleiding	7
1.2	Ligging maatregelen	8
1.3	Beleidskader	9
1.3.1	Wettelijk kader	9
1.3.2	Regels	9
1.3.3	Externe werking	10
1.3.4	Uitgangspunten	10
1.4	Leeswijzer	11
	DEEL A PROVINCIE NOORD-BRABANT	12
2	DRONGELEN KANAAL	13
2.1	Voornemen	13
2.1.1	Huidige situatie	13
2.1.2	Voorgenomen ingreep	13
2.2	Ecologische waarden en kenmerken	14
2.2.1	Ligging	14
2.2.2	Aanwezigheid ecologische waarden en kenmerken.	15
2.3	Effecten	16
2.4	Toetsing	17
2.5	Conclusie	17
3	OEFFELT-3	18
3.1	Voornemen	18
3.1.1	Huidige situatie	18
3.1.2	Voorgenomen ingreep	18
3.2	Ecologische waarden en kenmerken	19
3.2.1	Ligging	19
3.2.2	Aanwezigheid ecologische waarden en kenmerken	20
3.3	Effecten	21
3.4	Toetsing	23

3.5	Conclusie	23
4	OEFFELT-4	24
4.1	Voornemen	24
4.1.1	Huidige situatie	24
4.1.2	Voorgenomen ingreep	24
4.2	Ecologische waarden en kenmerken	25
4.2.1	Ligging	25
4.2.2	Aanwezigheid ecologische waarden en kenmerken	26
4.3	Effecten	27
4.4	Toetsing	29
4.5	Conclusie	29
DEEL B PROVINCIE LIMBURG		30
5	ASSELTSE LEIJGRAAF	31
5.1	Voornemen	31
5.1.1	Huidige situatie	31
5.1.2	Voorgenomen ingreep	32
5.2	Wezenlijke waarden en kenmerken	32
5.2.1	Ligging	32
5.2.2	Aanwezigheid wezenlijke waarden en kenmerken	33
5.3	Effecten	35
5.4	Toetsing	35
5.5	Conclusie	36
6	REUVER-VEERPONT	37
6.1	Voornemen	37
6.1.1	Huidige situatie	37
6.1.2	Voorgenomen ingreep	37
6.2	Wezenlijke waarden en kenmerken	38
6.2.1	Ligging	38
6.2.2	Aanwezigheid wezenlijke waarden en kenmerken	39
6.3	Effecten	40
6.4	Toetsing	40
6.5	Conclusie	40
7	OEVER KONINGSSTEEN	41
7.1	Voornemen	41

7.1.1	Huidige situatie	41
7.1.2	Voorgenomen ingreep	41
7.2	Wezenlijke waarden en kenmerken	42
7.2.1	Ligging	42
7.2.2	Aanwezigheid wezenlijke waarden en kenmerken	42
7.3	Effecten	44
7.4	Toetsing	44
7.5	Conclusie	44
8	BIESWEERD	45
8.1	Voornemen	45
8.1.1	Huidige situatie	45
8.1.2	Voorgenomen ingreep	45
8.2	Wezenlijke waarden en kenmerken	46
8.2.1	Ligging	46
8.2.2	Aanwezigheid wezenlijke waarden en kenmerken	46
8.2.2.1	Goudgroene natuurzone	46
8.2.2.2	Zilvergroene natuurzone	47
8.3	Effecten	48
8.3.1	Goudgroene natuurzone	48
8.3.2	Zilvergroene natuurzone	49
8.4	Toetsing	49
8.5	Conclusie	49
9	OEVER GEBRANDE KAMP	50
9.1	Voornemen	50
9.1.1	Huidige situatie	50
9.1.2	Voorgenomen ingreep	52
9.2	Wezenlijke waarden en kenmerken	52
9.2.1	Ligging	52
9.2.2	Aanwezigheid wezenlijke waarden en kenmerken	53
9.3	Effecten	54
9.4	Toetsing	54
9.5	Conclusie	54
10	ARCEN-1	55
10.1	Voornemen	55
10.1.1	Huidige situatie	55
10.1.2	Voorgenomen ingreep	55

10.2	Wezenlijke waarden en kenmerken	56
10.2.1	Ligging	56
10.2.2	Aanwezigheid wezenlijke waarden en kenmerken	57
10.2.2.1	Goudgroene natuurzone	57
10.2.2.2	Zilvergroene natuurzone	58
10.3	Effecten	59
10.3.1	Goudgroene natuurzone	59
10.3.2	Zilvergroene natuurzone	59
10.4	Toetsing	59
10.5	Conclusie	59
11	OEVER MIDDELAAR	60
11.1	Voornemen	60
11.1.1	Huidige situatie	60
11.1.2	Voorgenomen ingreep	60
11.2	Wezenlijke waarden en kenmerken	61
11.2.1	Ligging	61
11.2.2	Aanwezigheid wezenlijke waarden en kenmerken	62
11.3	Effecten	64
11.4	Toetsing	65
11.5	Conclusie	65
BIJLAGEN		
BIJLAGE A KADER PROVINCIE NOORD-BRABANT		66
BIJLAGE B KADER PROVINCIE LIMBURG		70
COLOFON		73

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Rijkswaterstaat heeft als waterbeheerder de taak een goede chemische en ecologische toestand van alle oppervlaktewateren te bereiken binnen het Nederlandse deel van het stroomgebied van onder andere de Maas. Het pakket aan maatregelen dat in het kader van de Kaderrichtlijn Water moet worden uitgevoerd, is opgedeeld in drie tranches die verspreid door de tijd worden gerealiseerd (2009-2015, 2016-2021 respectievelijk 2022-2027). De eerste tranche en een deel van de tweede tranche zijn in uitvoering of al uitgevoerd; de rest van de maatregelen maakt onderdeel uit van zaaknummer 31129302, "Planuitwerking en contractvoorbereiding Kader Richtlijn Water Maas, 2e en 3e tranche, Zuid Nederland".

Het maatregelenpakket bestaat uit 91 maatregelen met verschillende type ingrepen zoals aanleg van geulen, aanleg van een natuurvriendelijke oevers, verlaging van uiterwaarden en het aanpassen van beekmondingen (Figuur 1). Separaat zijn nog andere type maatregelen, zoals aanbrengen van verankerd drijfhout en dergelijke.

Dit rapport is een toetsing in het kader van het NNN. De effecten op de gebieden die horen tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN, maar in de provincie Limburg is dit de Goudgroene en Zilvergroene natuurzone, in de provincie Noord-Brabant het Natuurnetwerk Brabant (NNB)).¹ De basis voor deze toetsing is het bureauonderzoek² geweest. Het doel van deze studie is de effecten op het NNN te beschrijven en waar dit noodzakelijk is ook te toetsen.

¹ De Zilvergroene natuurzone en GO behoren niet tot het NNN, maar omdat de regels qua bescherming vergelijkbaar zijn met respectievelijke de goudgroene natuurzone en het GNN, is het wel meegenomen in de beoordeling.

² Arcadis, 2019. Bureauonderzoek ecologie – Realisatiecontract 1. Kenmerk 083968028 0.8, d.d. 15 oktober 2019.

1.2 Ligging maatregelen

Figuur 1 Ligging maatregelgebieden RC1

1.3 Beleidskader

1.3.1 Wettelijk kader

In de Nota Ruimte is in het verleden op landelijk niveau het Natuurnetwerk Nederland (destijds de Ecologische Hoofdstructuur genoemd) vastgelegd. De Nota Ruimte en Realisatieparagraaf Nationaal Ruimtelijk Beleid zijn in 2012 vervangen door het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) en Structuurvisie Infrastructuur & Ruimte (SVIR). Het NNN bestaat uit verbindingzones en beschermde reservaten en Natura 2000-gebieden. Het doel van het NNN is het vergroten en verbinden van natuurgebieden. Door deze verbindingen vindt uitwisseling plaats van planten en dieren tussen gebieden. Het NNN is begrensd en planologisch vastgelegd. Het beschermingsregime is onder de Wet ruimtelijke ordening vastgelegd in het Barro en werkt via provinciale verordeningen door in gemeentelijke bestemmingsplannen.

1.3.2 Regels

Het beschermingsregime is voor de verschillende provincies uitgewerkt in de volgende verordeningen:

- Provincie Noord-Brabant: Interim omgevingsverordening Noord-Brabant (geraadpleegd op 19 maart 2020³), zie voor relevante regels Bijlage A. Relevante punten uit de Verordening zijn:
 - Het NNN heet Natuurnetwerk Brabant (NNB).
 - Ontwikkelingen van het NNB zijn mogelijk als:
 - sprake is van een groot openbaar belang;
 - voor de ontwikkeling geen alternatieve locaties zijn buiten het NNB;
 - geen andere oplossingen zijn waardoor aantasting van het NNB wordt voorkomen;
 - negatieve effecten worden beperkt en de resteffecten gecompenseerd worden.
 - Ecologische waarden en kenmerken ecologische waarden en kenmerken zijn door de provincie gedefinieerd als aanwezige en potentiële waarden, gebaseerd op de beoogde natuurkwaliteit voor het gebied, waartoe behoren natuurdoelen en natuurkwaliteit, geomorfologische processen, waterhuishouding, kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, mate van stilte, donkerte, openheid, landschapsstructuur en belevingswaarde. Hiervoor is een rapport van de provincie gebruikt.⁴
 - Compensatie kan fysiek en financieel.
- Provincie Limburg: Geconsolideerde versie Omgevingsverordening Limburg 2014 (versie december 2019), zie voor relevante regels Bijlage B. Relevante punten uit de Omgevingsverordening zijn:
 - Het NNN in Limburg heet de Goudgroene natuurzone. Daarnaast is ook een Zilvergroene natuurzone. Dit is geen NNN, maar hier gelden vergelijkbare regels voor. De provincie kent ook een Bronsgroene landschapszone. Deze laatste wordt niet behandeld omdat dit meer over landschap dan natuur gaat.
 - Ontwikkelingen in de goudgroene natuurzone zijn mogelijk als:
 - er sprake is van een groot openbaar belang;
 - er geen reële alternatieven zijn en
 - uit het ruimtelijk plan blijkt dat en hoe negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en voor het overige worden gecompenseerd.
 - Voor Ontwikkelingen voor de zilvergroene natuurzone is een beschrijving nodig van:
 - de in het plangebied voorkomende kernkwaliteiten;
 - de wijze waarop met de bescherming en versterking van de kernkwaliteiten is omgegaan; en
 - hoe de negatieve effecten zijn gecompenseerd.
 - Wezenlijke kenmerken en waarden goudgroene natuurzone zijn voor bestaande natuurgebieden de actueel aanwezige natuurbeheertypen en de nagestreefde natuurdoeltypen en voor te realiseren natuurgebieden de nagestreefde natuurdoeltypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het Provinciaal Natuurbeheerplan. Voor de zilvergroene natuurzone zijn de kernkwaliteiten beschreven in de Bijlage bij artikel 2.7.2, derde lid, en artikel 2.13.2, vierde lid, van de Omgevingsverordening Limburg 2014.

³ Hoewel nog niet definitief vastgesteld, geeft de provincie aan dat dit wel de geldende regels zijn:
<https://www.brabant.nl/Onderwerpen/Omgevingsbeleid/Interim-omgevingsverordening>.

⁴ <https://www.brabant.nl/-/media/02eeaf5fbaf24f4bddd0fdf1489c94ea.pdf>.

- Compensatie vindt in beginsel financieel plaats en als dat niet mogelijk is, dan vindt fysieke compensatie plaats.⁵

1.3.3 Externe werking

Wanneer ruimtelijke plannen in strijd zijn met wet- en regelgeving vindt in beginsel geen doorgang plaats. Het 'Nee, tenzij-principe' kan hier een uitzondering op maken en deze regels zijn van toepassing op de NNN-gebieden. De provincies zijn op grond van art. 2.10.2, eerste lid BARRO verplicht de begrenzing van de NNN-gebieden geometrisch vast te leggen. De vraag is nu of deze gebieden óók op grond van titel 2.10 Natuurnetwerk Nederland van het BARRO beschermd worden. Het BARRO spreekt niet expliciet van 'externe werking'.

In kamerstuk 2012/13, 30 825, nr. 192 heeft de staatssecretaris van Economische zaken, Landbouw en Innovatie vragen beantwoord betreffende de Ecologische Hoofdstructuur (hierna: EHS). Onder punt 11 wordt verklaard dat de EHS geen externe werking heeft. Echter wordt er wel verwezen naar de Wet ruimtelijke ordening en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. In samenhang kunnen deze twee wetten beperkingen opleggen aan activiteiten en functies in aangrenzende gronden.⁶

De Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State (hierna: Afdeling) heeft zich uitgesproken over 'externe werking'.⁷ Zij is tot oordeel dat art. 19 van de PRV van Noord-Holland geen toepassing heeft op natuurgebieden buiten het NNN. Wanneer er ruimtelijke plannen uitgevoerd worden buiten het NNN-gebied kunnen deze niet in strijd zijn met art. 19 van de PRV en kunnen niet leiden tot het oordeel dat er sprake is van significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Echter heeft de Afdeling in een andere uitspraak aanvullende uitspraak gedaan over eventuele 'externe werking'.⁸ Hierbij zegt ze dat het oordeel van de Afdeling in een vorige zaak niet betekent dat initiatiefnemers bij het vaststellen van ruimtelijke plannen geen rekening hoeven te houden met omliggende natuurgebieden van het NNN. De raad dient in haar overweging tevens rekening te houden met eventuele gevolgen van ruimtelijke plannen die onaanvaardbaar voor de omgeving zijn.

Uit bovenstaande kan men het volgende concluderen; ook al hebben sommige provincies de "externe werking" niet expliciet in de verordening opgenomen, dan betekent dit niet dat initiatiefnemers geen rekening hoeven te houden met omliggende natuurgebieden van het NNN. Er dient bij een toetsing, ongeacht of er wel of geen sprake is van externe werking, altijd het effect op het NNN in beeld gebracht te worden. Wanneer de provincie niet uitgaat van externe werking hoeven de bepalingen van het NNN niet getoetst te worden.

Het BARRO bevat geen bepaling die voorschrijft dat het beschermingsregime van het NNN tevens geldt voor gebieden die buiten het NNN vallen. Van de voor deze toetsing relevante provincies heeft alleen de provincie Noord-Brabant toch de 'externe werking' uitgewerkt in de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant in artikel 3.16. Voor de toetsing betekent dit het volgende: alle effecten op het NNN worden beschreven, maar alleen voor de provincie Noord-Brabant wordt externe werking ook getoetst.

1.3.4 Uitgangspunten

Bij de beoordeling is uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

- Voor alle maatregelen zijn bij effecten een toetsing aan de regels van de ruimtelijke verordening uitgevoerd. Of daadwerkelijk een toetsing moet worden uitgevoerd is afhankelijk van de omvang van de werkzaamheden en/of een bestemmingsplanwijziging. Dit is nog niet duidelijk, dus uit voorzorg is een toetsing uitgevoerd.
- In het Barro is in artikel 2.10.1 de Ecologische Hoofdstructuur omschreven. In artikel 2.10.1 lid 2 is aangegeven dat de titel (en daarmee bescherming) niet van toepassing is op "de wateren, genoemd in

⁵ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2018-1276.html>.

⁶ kamerstuk 2012/13, 30 825, nr. 192, p. 5.

⁷ RvS 16 september 2015, ECLI:NL:RVS2015:2929.

⁸ RvS 21 september 2016, ECLI:N:RVS:2016:2508.

bijlage II, onderdeel 1, van het Waterbesluit”. In deze bijlage zijn opgenomen “e. de Maas en daarmee verbonden wateren” en dat zijn dan specifiek “Maas, Verbindingskanaal Bossche Veld, Afleidingskanaal Maastricht, Zuid-Willemsvaart (Limburgse tak), Bergsche Maas, Heusdens Kanaal, Afgedamde Maas, Amer, Brabantse, Dordtsche en Sliedrechtse Biesbosch”. De toetsing van het NNN richt zich dus alleen op die delen van het NNN die geen onderdeel uitmaken van de Maas.

- Delen van de Maas maken wel deel uit van Natura 2000-gebieden. Het regime uit de Wet natuurbescherming is daarom onverkort op deze gebieden van toepassing. De toetsing aan het aspect gebiedsbescherming van de Wet natuurbescherming is uitgewerkt in een separate toetsing en wordt hier verder buiten beschouwing gelaten, tenzij in de Verordening is aangegeven dat dit onderdeel uitmaakt van de aanwezige waarden (voor de zilvergroene natuurzone in Limburg).

1.4 Leeswijzer

Dit rapport bestaat uit twee delen: in deel A staan de beoordelingen voor de maatregelen in de provincie Noord-Brabant, in deel B voor de provincie Limburg. Per hoofdstuk is een maatregel uitgewerkt, waarbij het voornemen, de wezenlijke waarden en kenmerken, de effecten op die wezenlijke waarden en kenmerken, toetsing en conclusie aan bod komen. In de bijlage zijn meer uitgebreid de regels uit de ruimtelijke verordeningen opgenomen.

DEEL A PROVINCIE NOORD-BRABANT

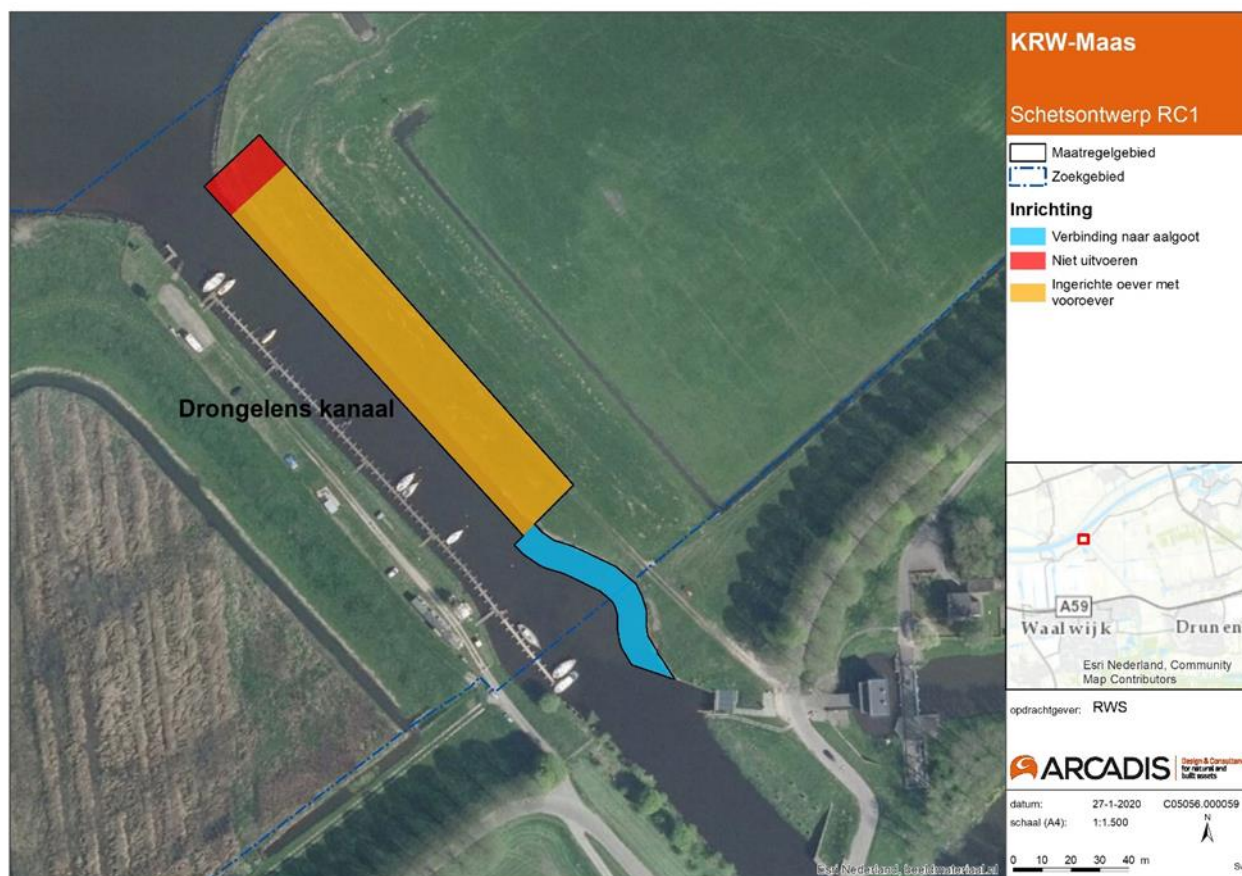
De regels die van toepassing zijn in de provincie Noord-Brabant zijn opgenomen in Bijlage A.

2 DRONGELEN KANAAL

2.1 Voornemen

2.1.1 Huidige situatie

De rechteroever van de monding van het Drongelens kanaal bestaat uit een grasland op een menselijk gecreëerde oever en is gelegen aan het einde van het afwateringskanaal 's-Hertogenbosch-Drongelen bij de Maas ten oosten van Waalwijk (Figuur 2). Het gebied bestaat uit een intensief begraasd grasland met een stenen oever. Het gebied heeft een oppervlakte van 0,42 ha en een lengte van ongeveer 380 meter. Naast het zoekgebied ligt landbouwgebied bestaande uit weilanden en tegenover het werkgebied ligt een locatie waar kleine schepen kunnen aanmeren.

Figuur 2 Zoekgebied Drongelens Kanaal met schetsontwerp (van 27 januari 2020)

2.1.2 Voorgenomen ingreep

Voornemen

Bij het Drongelens kanaal bestaat de inrichting van de beekmonding uit het herinrichten van de oever, door het aanleggen van een natuurvriendelijke oever. De volgende werkzaamheden zijn voorzien:

- Afgraven van een profiel in de oever vanaf 1 meter onder de gemiddelde waterstand. Het profiel loopt na aanleg flauw op (1:10) tot ongeveer 12 meter landinwaarts waarna het talud steil (1:2) oploopt tot het maaiveld, zodat de aanwezige zomerdijk behouden blijft.
- Vervangen van de huidige oeverbescherming (oude houten palenrij) door twee verspringende palenrijen die deels overlappen, zodat vissen in en uit kunnen zwemmen.

Langs de oever wordt geen opgaande vegetatie (struweel of bomen) verwijderd. Werkzaamheden leiden tot verlies van de huidige grasmat en brandnetels.

Werkzaamheden

Uitvoering kan op twee manieren plaatsvinden. Exacte uitvoering is nog niet bepaald:

1. Werkzaamheden worden met een kraan vanaf het water (per schip en/of ponton) uitgevoerd.
2. Werkzaamheden worden met een graafmachine en vrachtwagens vanaf de oever uitgevoerd.

Het werkgebied is het deel in het zoekgebied waar daadwerkelijk werkzaamheden voorzien zijn ten behoeve van de uitvoering.

Planning

De planning is nog niet bekend.

2.2 Ecologische waarden en kenmerken

2.2.1 Ligging

Figuur 3 geeft de ligging van Drongelens Kanaal. Het zoekgebied is gelegen in het NNB.

Figuur 3 Ligging van het NNB (gekleurde delen). Het zoekgebied voor Drongelens Kanaal is gelegen in de cirkel. De kaart is afkomstig van <https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/Kaartbank>

2.2.2 Aanwezigheid ecologische waarden en kenmerken.

Natuurbeheertypen

Figuur 4a laat zien dat binnen het werkgebied de natuurbeheertypen N12.01 bloemdijk en N04.02 zoete plas aanwezig zijn. Figuur 4b laat zien dat de ambitie ligt bij de natuurbeheertypen N12.01 bloemdijk en N04.02 zoete plas. De figuur laat zien dat de huidige situatie ook het gewenste eindbeeld is.

Figuur 4 (a) Beheertypenkaart (links) en (b) Ambitiekaart (rechts) uit het Natuurbeheerplan van de provincie Noord-Brabant. Kaart is afkomstig van <https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/Kaartbank>. (a) Beheertypenkaart: oranje: N12.01 bloemdijk; lichtblauw: N04

Beschrijving volgens provincie

De provincie heeft een beschrijving gemaakt van de ecologische waarden en kenmerken in het gebied.⁹ Hierbij gaat het om het deelgebied “Westelijke Maasvallei”. In het volgende kader zijn de natuur- en landschapsdoelstellingen uit de beschrijving van de provincie overgenomen.

Natuur- en landschapsdoelstellingen

De doelstellingen voor het plangebied ‘Westelijke Maasvallei’ bestaan uit:

- Het behouden, versterken, herstellen en ontwikkelen van karakteristieke en/of zeldzame, bedreigde of moeilijk vervangbare natuur- en landschapswaarden. Voorbeelden hiervan zijn droge tot natte en soortenrijke graslanden (onder meer Stroomdalgrasland en Dotterbloemhooiland), soortenrijke wateren (wielen en strangen), oobossen, kleinschalige rivierdallandschappen en soorten zoals de Brede ereprijs, Veldsalie, Veenreukgras, Blauwborst en Grutto.
- Het vormen van aaneengesloten natuurgebieden, om zodoende negatieve effecten te verkleinen, de beheerbaarheid te vergoten, en om lokale grondwatersystemen, (landschaps)ecologische relaties en gradiënten te kunnen behouden of te herstellen.
- Het herstellen van droge en natte verbindingzones via onder meer beken, waterlopen, dekzandruggen, dijktafsluitingen en bossen, om hiermee de relaties tussen de gebieden te verstevigen en isolatie van populaties op te heffen. In het bijzonder geldt dit voor de amfibieën, dagvlinders, zoogdieren (onder meer vleermuizen), en vissen.

⁹ <https://www.brabant.nl/-/media/02eeaf5fbaf24f4fbd0f1489c94ea.pdf>.

Verder heeft de provincie nog specifiek over het Drongelens Kanaal informatie opgenomen, zie volgende kader.

Beschrijving natuur en landschap per deelgebied

Rivierdal Maas

13. Drongelensch kanaal

Historische en actuele kenmerken en waarden

De taluds langs het kanaal zijn belangrijk voor planten- en diersoorten van droge, matig voedselrijke, grazige vegetaties, zoals Grote pimpernel, Bevertjes en diverse zeldzame paddenstoel-, dagvlinder- en sprinkhaansoorten (onder meer Wrattenbijter en Bruine eikepage). In de oevers langs het kanaal groeit eveneens de zeldzame Lange ereprijs.

Natuur- en landschapsdoelstellingen

De doelstellingen voor de dijktaaluds langs het Drongelens Kanaal bestaan uit behoud en herstel van droge en soortenrijke graslandvegetaties, met hier en daar droge ruigten, struwelen en bosstroken. Voor het kanaalwater en de oevers wordt gestreefd naar kwaliteitsverbetering en diversiteit in moerastypen.

2.3 Effecten

In deze paragraaf wordt eerst een algemeen effect als gevolg van de herinrichting beschreven. Vervolgens wordt ingegaan op wat dit betekent voor de ecologische kenmerken en waarden zoals deze in het vorige hoofdstuk beschreven zijn.

Algemeen

De werkzaamheden leiden tot aanwezigheid van een natuurvriendelijke oever. De huidige graslanden en stenen oevers verdwijnen ten gunste van een meer natuurlijke situatie met geleidelijke oevers en plaatselijk mogelijk slikkige oevers en kleine strandjes. De huidige oeverbescherming (oude houten palenrij) heeft plaats gemaakt voor twee verspringende palenrijen die deels overlappen. Vegetatie langs de oever is verdwenen. De herinrichting is een maatregel die in het kader van KRW wordt genomen en leidt tot een verbetering van de waterkwaliteit van het oppervlaktewater. Hiermee heeft inrichting een positief effect.

Natuurbeheertypen

Als gevolg van de herinrichting veranderen de aanwezige natuurbeheertypen. Uit de kaarten blijkt dat de ambitie is bereikt. Met het uitvoeren van deze maatregelen in het kader van KRW wordt gestreefd naar een zo natuurlijk mogelijk rivierecosysteem binnen de randvoorwaarden vanuit verschillende sectoren. De werkzaamheden zorgen ervoor dat de nieuwe situatie beter dan de huidige aansluit op het natuurlijke systeem vanwege de aanleg van een natuurvriendelijke oever. Hoewel sprake is van een verandering, is dit niet negatief, omdat de onnatuurlijke stenige oever is verdwenen. Bovendien blijft sprake van natuur. Negatieve effecten zijn uitgesloten.

Natuur- en landschapsdoelstellingen Westelijke Maasvallei

Ten aanzien van de natuur- en landschapsdoelstellingen zijn de volgende effecten aan de orde door de herinrichting:

- De herinrichting gaat niet ten koste van karakteristieke en/of zeldzame, bedreigde of moeilijk vervangbare natuur- en landschapswaarden. Droge tot natte en soortenrijke graslanden, ooibossen en kleinschalige rivierdallandschappen worden niet aangetast. Brede ereprijs¹⁰ en veldsalie¹¹ komen vooral voor op rivierduintjes en -dijken. Deze worden niet aangetast en effecten zijn uitgesloten. Veenreukgras komt vooral voor langs de randen van nattere graslanden.¹² Door de herinrichting ontstaan mogelijk nieuwe groeimogelijkheden. Voor de blauwborst en de grutto heeft de oever van de Maas geen specifieke functie. Effecten op deze soorten zijn uitgesloten.

¹⁰ Zie voor ecologie en standplaats <https://www.verspreidingsatlas.nl/1364#>.

¹¹ Zie voor ecologie en standplaats <https://www.verspreidingsatlas.nl/1128#>.

¹² Zie voor ecologie en standplaats <https://www.verspreidingsatlas.nl/0626#>.

- De aanleg van een natuurvriendelijke oever draagt bij aan het vormen van aaneengesloten natuurgebieden. Ecologische relaties en gradiënten worden hiermee hersteld.
- Herinrichting van de oever langs de rivier heeft geen invloed op de herstelopgave van droge en natte verbindingzones. Deze opgave ligt meer bij beken, waterlopen, dekzandruggen, dijkthaluds en bossen. Maar het herstel van een natuurlijke oever maakt het voor soorten wel aantrekkelijker om gebruik te maken van de beek.

Historische en actuele kenmerken en waarden Drongelens Kanaal

De taluds langs het kanaal zijn belangrijk voor planten- en diersoorten van droge, matig voedselrijke, grazige vegetaties, zoals Grote pimpernel, Bevertjes, maar ook als groeiplaats voor de zeldzame lange ereprijs en als leefgebied voor diverse zeldzame paddenstoel-, dagvlinder- en sprinkhaansoorten (onder meer Wrattenbijter en Bruine eikenpage). Hierbij gaat het echter niet om stenige taluds. De werkzaamheden leiden tot meer natuurlijke omstandigheden en daarmee mogelijk een geringe uitbreiding van de groeiplaatsen en leefgebieden. Negatieve effecten zijn uitgesloten.

Natuur- en landschapsdoelstellingen Drongelens Kanaal

Ten aanzien van de natuur- en landschapsdoelstellingen van het Drongelens kanaal zijn de volgende effecten door de herinrichting aan de orde:

- Dijkthaluds worden niet aangetast, dus de doelstellingen voor de dijkthaluds ondervinden geen hinder van de herinrichting. Effecten zijn uitgesloten.
- Voor het kanaalwater en de oevers wordt gestreefd naar kwaliteitsverbetering en diversiteit in moerastypen. De meer natuurlijke oevers dragen bij aan de doelstelling: de maatregelen worden genomen om de waterkwaliteit te verbeteren. Bovendien bieden de natuurlijke overgangen meer habitats voor verschillende vegetatietypen. Negatieve effecten zijn uitgesloten.

2.4 Toetsing

Uit de vorige paragraaf volgt dat geen negatieve effecten als gevolg van de herinrichting voor het NNB zijn voorzien. Dit betekent dat wordt voldaan aan de eisen uit artikel 3.18, lid 3, onderdeel 3 van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant (geraadpleegd op 19 maart 2020). Een nadere toetsing aan het neentenzij-regime (artikel 3.19) is derhalve niet vereist.

2.5 Conclusie

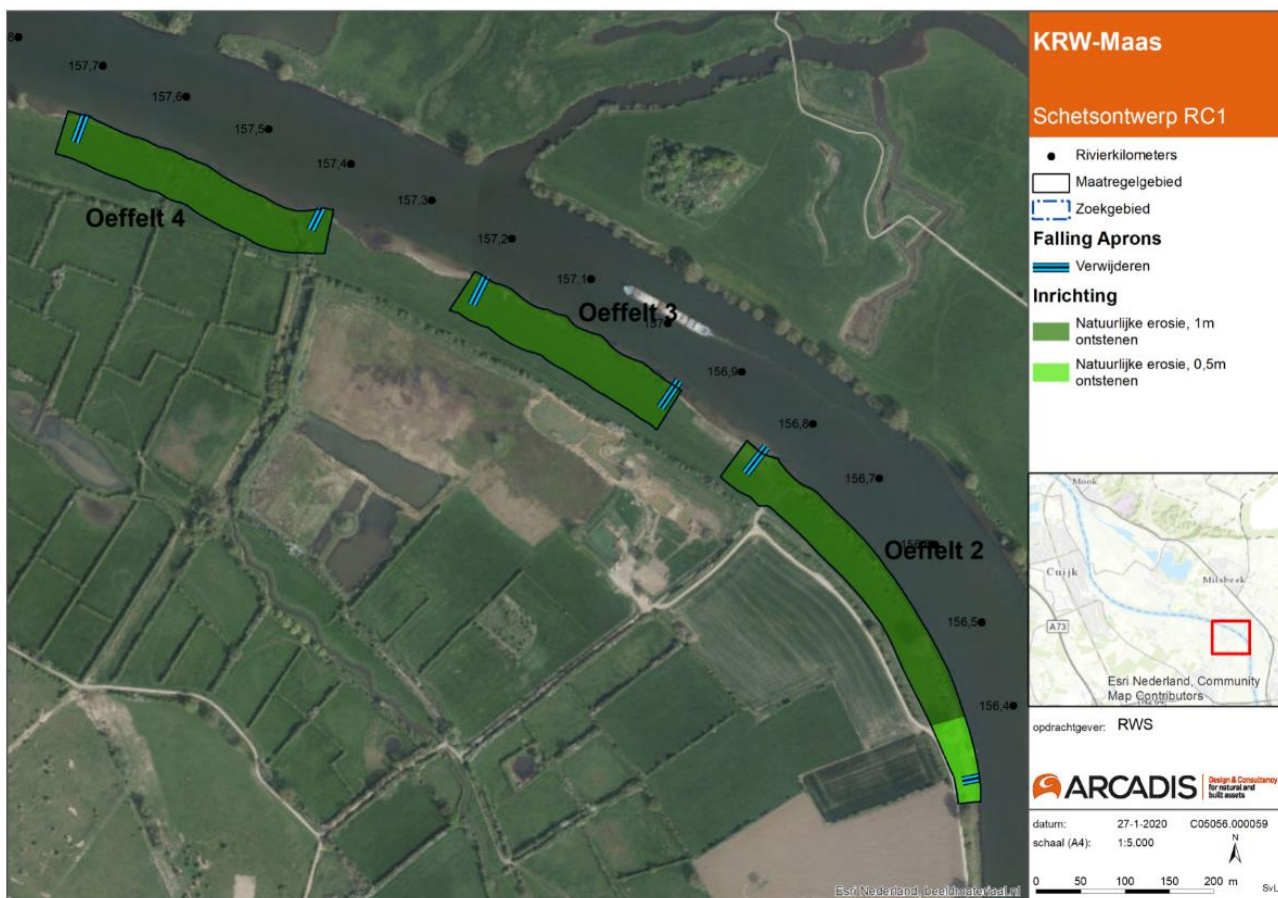
Herinrichting van het Drongelens Kanaal leidt niet tot effecten op ecologische waarden en kenmerken van het NNB. Aan de voorwaarden uit het beleid voor het NNB wordt voldaan bij de herinrichting van het Drongelens Kanaal. Aanvullende toetsing of maatregelen zijn niet vereist.

3 OEFFELT-3

3.1 Voornemen

3.1.1 Huidige situatie

Het zoekgebied betreft een gedeelte van de Oeffelt, een gebied aan de oever van de Maas. De Maas vormt op dit punt de grens tussen de provincies Limburg en Noord-Brabant. De Oeffelt ligt in Noord-Brabant en wordt aan Noord-Brabantse zijde van de Maas omgeven door agrarisch gebied. De dichtstbijzijnde dorpen zijn De Rijtjes en Oeffelt, gelegen op een afstand van ongeveer 1,3 kilometer ten zuiden en westen van de Oeffelt. Het gebied zelf bestaat uit uiterwaarden met (kruidenrijke) graslanden met enkele struwelen van mei- en sleedoorn, wilde rozen, bramen en diverse wilgen. Ook de exotische soort reuzenbalsemien is veel aanwezig binnen het zoekgebied. In Figuur 5 is het zoekgebied weergegeven.

Figuur 5 Zoekgebied Oeffelt 2, 3 en 4 met het schetsontwerp

3.1.2 Voorgenomen ingreep

Voornemen

De werkzaamheden bestaan uit het aanleggen van een natuurvriendelijke oever, waarbij alle oeverbestorting en eventuele onnatuurlijke grindlagen in het gehele werkgebied tot 1 meter onder stuwpeil worden verwijderd. Daarnaast worden aangelegde Falling Aprons verwijderd.

Voor de uitvoering gelden de volgende uitgangspunten:

- Preventieve ontgraving vanuit nautisch oogpunt niet noodzakelijk.
- Verwijderen van klein struweel langs de oever tot 1-5 meter van de ontwerpwaterlijn voor het realiseren van de benodigde werkzaamheden.
- Werkzaamheden vinden plaats vanaf het water (vanaf ponton met kraan en per schip) of vanaf de oever (met graafmachines en vrachtwagens).

Aanvullende uitgangspunten zijn:

- Buiten het zoekgebied wordt alleen gebruik gemaakt van bestaande infrastructuur.

Werkzaamheden

Uitvoering kan op twee manieren plaatsvinden. Exacte uitvoering is nog niet bepaald:

1. Werkzaamheden worden met een kraan vanaf het water (per schip en/of ponton) uitgevoerd.
2. Werkzaamheden worden met een graafmachine en vrachtwagens vanaf de oever uitgevoerd.

Het werkgebied is het deel in het zoekgebied waar daadwerkelijk werkzaamheden voorzien zijn ten behoeve van de uitvoering.

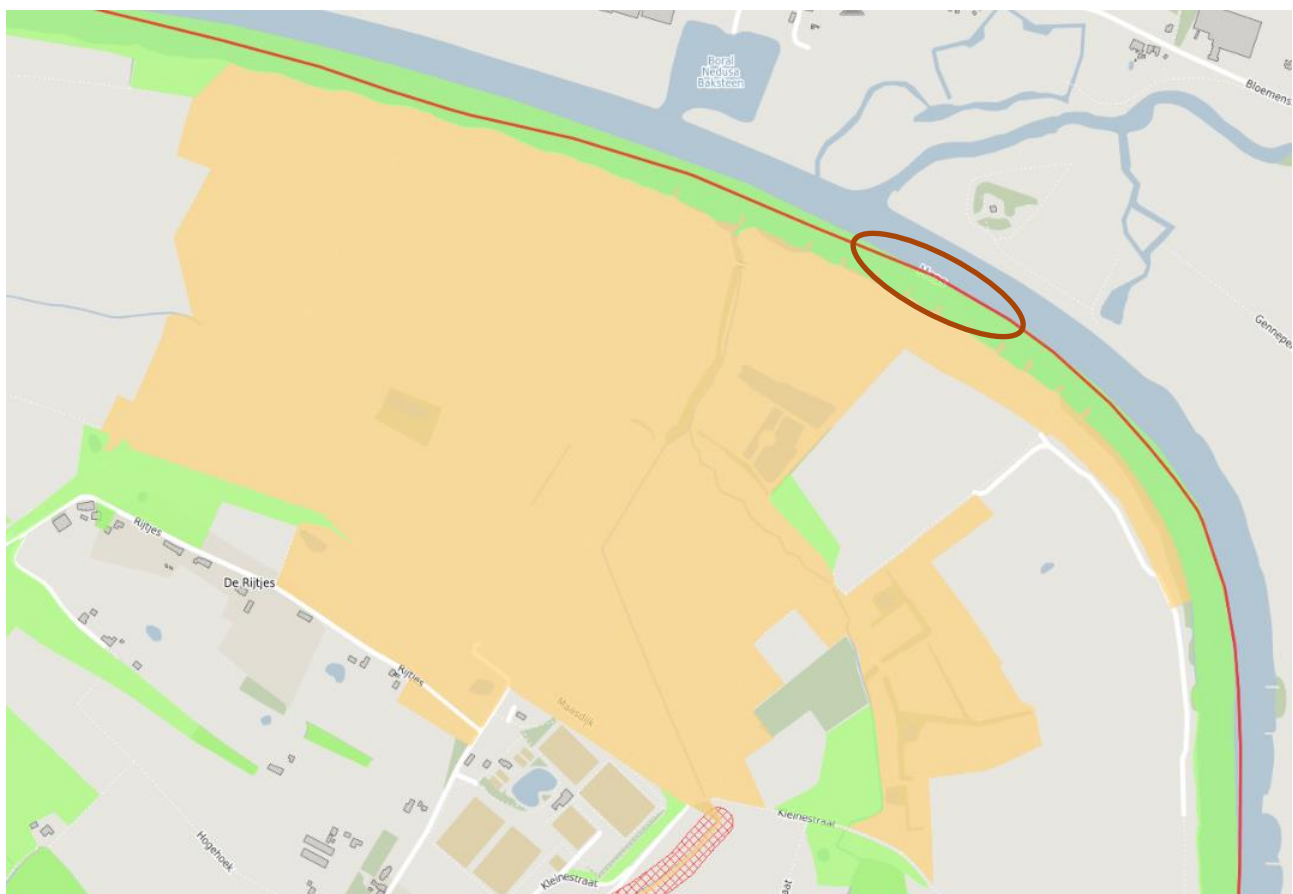
Planning

De planning is nog niet bekend.

3.2 Ecologische waarden en kenmerken

3.2.1 Ligging

Figuur 6 geeft de ligging van Oeffelt-3. Het zoekgebied is gelegen in het NNB.

Figuur 6 Ligging van het NNB (gekleurde delen). Het zoekgebied voor Oeffelt 3 is gelegen in de cirkel. De kaart is afkomstig van <https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/Kaartbank>

3.2.2 Aanwezigheid ecologische waarden en kenmerken

Natuurbeheertypen

Figuur 7a laat zien dat binnen het werkgebied de natuurbeheertypen N12.02 Kruiden- en faunarijck grasland, N12.03 Glanshaverhooiland en N02.01 Rivier aanwezig zijn. Figuur 7b laat de ambitietypen, N10.02 Vochtig Hooiland en N02.01 Rivier, zien.

Figuur 7 (a) Beheertypenkaart (links) en (b) Ambitiekaart (rechts) uit het Natuurbeheerplan van de provincie Noord-Brabant. Kaart is afkomstig van <https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/Kaartbank>. (a) Beheertypenkaart: lichtgroen: N12.02 Kruiden- en faunarijck grasland

Beschrijving volgens provincie

De provincie heeft een beschrijving gemaakt van de ecologische waarden en kenmerken in het gebied.¹³ Hierbij gaat het om het deelgebied “Oostelijke Maasvallei”. In het volgende kader zijn de natuur- en landschapsdoelstellingen uit de beschrijving van de provincie overgenomen.

Natuur- en landschapsdoelstellingen

De doelstellingen voor het plangebied ‘Oostelijke Maasvallei’ bestaan uit:

- Het behouden, versterken, herstellen en ontwikkelen van karakteristieke en/of zeldzame, bedreigde of moeilijk vervangbare natuur- en landschapswaarden. Voorbeelden hiervan zijn droge stroomdalgraslanden en natte soortenrijke schraalgraslanden (onder meer Dotterbloemhooiland), gebufferde vennen, broekbossen, droge en vochtige soortenrijke loofbossen, kleinschalige beekdal- en rivierlandschappen en soorten zoals Koprus, Slanke sleutelbloem, Moeslook, Gevlekte aronskelk, Alpenwatersalamander en de Das; het vormen van aaneengesloten natuurgebieden, om de negatieve effecten te verkleinen, de beheerbaarheid te vergroten, en om lokale grondwatersystemen, (landschaps)ecologische relaties en gradiënten te kunnen behouden of te herstellen.
- Het herstellen van droge en natte verbindingzones via onder meer beken, waterlopen, dekzandruggeten, dijktafsluitingen en bossen, om hiermee de relaties tussen de gebieden te verstevigen en isolatie van populaties op te heffen. In het bijzonder geldt dit voor de amfibieën, dagvlinders, zoogdieren (onder meer vleermuizen en de Das), bosvogels en vissen.

¹³ <https://www.brabant.nl/-/media/02eeaf5fbaf24f4fbdd0fdf1489c94ea.pdf>.

- Om de doelstellingen te kunnen realiseren is voor de meeste natuurgebieden een afstemming noodzakelijk met de kwaliteit en/of kwantiteit van onder andere het oppervlakte- en grondwater, de landbouw, bosbouw en recreatie.

Verder heeft de provincie nog specifiek over de Oeffelter Meent informatie opgenomen, zie volgende kader.

Beschrijving natuur en landschap per deelgebied

Rivierdal Maas

1. Maasheggengebied (Maashees-Cuijk)

Historische en actuele kenmerken en waarden

Het karakteristieke en kleinschalige heggenlandschap is het best bewaard gebleven in de gebiedsdelen Zoetepasweiden, Middelsteegsche Weiden, Meerkampen en Oeffelter Meent. Door het intensieve gebruik van de landbouwgronden is echter de botanische waarde van de heggen meestal sterk achteruitgegaan. In bepaalde gebieden (onder meer Zoetepasweiden) treft men nog typerende soorten aan zoals Gevlekte aronskelk, Bosrank, Heggerank, Gewone vogelmelk en Kruisbladwalstro.

Van de vroeger alom voorkomende droge en soortenrijke stroomdalgraslanden zijn slechts enkele percelen bespaard gebleven, zoals in de Oeffelter Meent. Hier treft men nog soorten aan zoals Moeslook, Overblijvende hardbloem, Wit en Zacht vetkruid, Wilde tijm, Gestreepte klaver en Draadklaver. In de Zoetepasweiden komt plaatselijk nog de uiterst zeldzame Bostulp voor.

Het Maasheggengebied is een belangrijk leefgebied voor de Das, alsmede vogelsoorten als de Grasmus, Braamsluiper en Steenuil.

[...]

Natuur- en landschapsdoelstellingen

Voor het overgrote deel is het Maasheggengebied aangewezen als beheersgebied met als doelstelling het behouden en ontwikkelen van bloemrijke graslanden en stroomdalgraslanden. Uitbreiding van natuurgebieden zal plaatsvinden nabij de Groeningsche en Vortumsche Bergen, de Zoetepasweiden, de Meerkampen, de Oeffelter Meent en tussen Boxmeer en Oeffelt. Het streefbeeld voor deze gebieden bestaat uit herstel en optimalisering van het kleinschalig Maasheggenlandschap. Naast soortenrijke heggen en struwelen zullen de gebieden hoofdzakelijk bestaan uit droge en soortenrijke graslanden (onder meer Stroomdalgrasland). [...]

3.3 Effecten

In deze paragraaf wordt eerst een algemeen effect als gevolg van de herinrichting beschreven. Vervolgens wordt ingegaan op wat dit betekent voor de ecologische kenmerken en waarden zoals deze in het vorige hoofdstuk beschreven zijn.

Algemeen

Met het uitvoeren van deze maatregelen in het kader van KRW wordt gestreefd naar een zo natuurlijk mogelijk rivierecosysteem binnen de randvoorwaarden vanuit verschillende sectoren. De werkzaamheden leiden tot aanwezigheid van natuurvriendelijke oevers. Vegetatie en stenen langs de oevers zijn verdwenen. Graslanden kunnen na afronding van de werkzaamheden weer ontwikkelen (glanshaverhooilanden, stroomdalgraslanden en kruiden- en faunarijke grasland. De afwezigheid van stenige oevers zorgt dat delen van de oevers kunnen eroderen. Maar door erosie langs andere delen, kan ook zand worden afgezet. Dit laatste is positief voor de ontwikkeling van stroomdalgraslanden.

Natuurbeheertypen

Als gevolg van de herinrichting veranderen de aanwezige natuurbeheertypen mogelijk. De mogelijkheden voor erosie en aanzanding zijn echter wel positief voor met name de ontwikkeling van stroomdalgraslanden, slikkige oevers en pionierbegroeiingen ten koste van de nu aanwezige gras- en hooilanden. Het blijft echter in alle gevallen om natuur gaan, alleen sluit deze in de nieuwe situatie beter aan op het natuurlijke systeem vanwege de mogelijkheden voor erosie en aanzanding.

Natuur- en landschapsdoelstellingen Oostelijke Maasvallei

Ten aanzien van de doelstellingen zijn de volgende effecten aan de orde als gevolg van de herinrichting:

- De herinrichting gaat niet ten koste van karakteristieke en/of zeldzame, bedreigde of moeilijk vervangbare natuur- en landschapswaarden. Aanzanding zorgt mogelijk juist voor een positieve ontwikkeling voor stroomdalgraslanden. Natte soortenrijke schraalgraslanden, gebufferde vennen, broekbossen, droge en vochtige soortenrijke loofbossen en kleinschalige beekdal- en rivierlandschappen worden niet aangetast. Voor de koprus ontstaan nieuwe groeimogelijkheden op nieuwe zandige delen.¹⁴ Slanke sleutelbloem¹⁵, moeslook¹⁶ en gevlekte aronskelk¹⁷ zijn meer gebonden aan bossen en de maasheggen. Deze worden niet aangetast en effecten zijn uitgesloten. Voor de alpenwatersalamander en de das heeft de oever van de Maas geen specifieke functie. Effecten op deze soorten zijn ook uitgesloten. Verder heeft de herinrichting geen invloed op het vormen van aaneengesloten natuurgebieden en draagt mogelijk bij aan herstel van aanwezige waarden door een betere aansluiting bij het natuurlijke systeem van de rivier.
- Herinrichting van de oever langs de rivier heeft geen invloed op de herstelopgave van droge en natte verbindingzones. Deze opgave ligt meer bij de beken, waterlopen, dekzandruggen, dijktafsluitingen en bossen.
- De herinrichting is een maatregel die in het kader van KRW wordt genomen en leidt tot een verbetering van de waterkwaliteit van het oppervlaktewater. Hiermee heeft herinrichting een positief effect.

Historische en actuele kenmerken en waarden Maasheggengebied

Het karakteristieke en kleinschalige heggenlandschap in de Oeffelter Meent wordt niet aangetast, omdat de werkzaamheden beperkt blijven tot de oever langs de Maas. De werkzaamheden leiden ook niet tot een verandering van het gebruik van gronden en daarmee zijn effecten op de botanische waarde en de functie van de heggen als leefgebied voor bijzondere soorten ook uitgesloten.

De herinrichting leidt niet tot een afname van de stroomdalgraslanden, omdat volgens de habitattypenkaart van het Natura 2000-gebied Oeffelter Meent¹⁸ stroomdalgraslanden niet langs de oevers zijn gelegen. De natuurlijke oevers vergroten echter wel de mogelijkheden voor aanzanding wat leidt tot uitbreidingsmogelijkheden voor stroomdalgraslanden. Aanzanding is namelijk een voorwaarde voor ontwikkeling van deze vegetatie¹⁹.

Natuur- en landschapsdoelstellingen Maasheggengebied

Doelstelling voor het Maasheggengebied is het behouden en ontwikkelen van bloemrijke graslanden en stroomdalgraslanden. De stenige oevers zijn in de huidige situatie niet optimaal geschikt voor ontwikkeling van dergelijke graslanden. De meer natuurlijke oevers gaan ten koste van de huidige waarden, maar na afronding is ontwikkeling van natuurwaarden weer mogelijk. Dit zijn ook bloemrijke graslanden en stroomdalgraslanden. Met name stroomdalgraslanden profiteren van aanzanding, omdat aanzanding met kalkrijk zand een voorwaarde is voor ontwikkeling van dit natuurbeheertype.²⁰

Tot slot doet de herinrichting geen afbreuk aan de mogelijkheden voor herstel en optimalisering van het kleinschalig Maasheggenlandschap. De heggen lopen niet door tot de oevers en de overstromingsfrequentie neemt ook niet toe als gevolg van de herinrichting. Effecten zijn uitgesloten.

¹⁴ Zie voor ecologie en standplaats <https://www.verspreidingsatlas.nl/0677#>.

¹⁵ Zie voor ecologie en standplaats <https://www.verspreidingsatlas.nl/1014#>.

¹⁶ Zie voor ecologie en standplaats <https://www.verspreidingsatlas.nl/0031#>.

¹⁷ Zie voor ecologie en standplaats <https://www.verspreidingsatlas.nl/0103#>.

¹⁸ Gegevens afkomstig van Nationaal Georegister: Habitattypenkaart: bron identificatie 5dbc4e3c-324f-4fcd-9652-04edcd84ea43, metadata datum: 19 september 2019.

¹⁹ https://www.natura2000.nl/sites/default/files/profielen/Habitattypen_profielen/Profiel_habitatype_6120.pdf.

²⁰ https://www.natura2000.nl/sites/default/files/profielen/Habitattypen_profielen/Profiel_habitatype_6120.pdf.

3.4 Toetsing

Uit de vorige paragraaf volgt dat geen negatieve effecten als gevolg van de herinrichting voor het NNB zijn voorzien. Dit betekent dat wordt voldaan aan de eisen uit artikel 3.18, lid 3, onderdeel 3 van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant (geraadpleegd op 19 maart 2020). Een nadere toetsing aan het neentenzij-regime (artikel 3.19) is derhalve niet vereist.

3.5 Conclusie

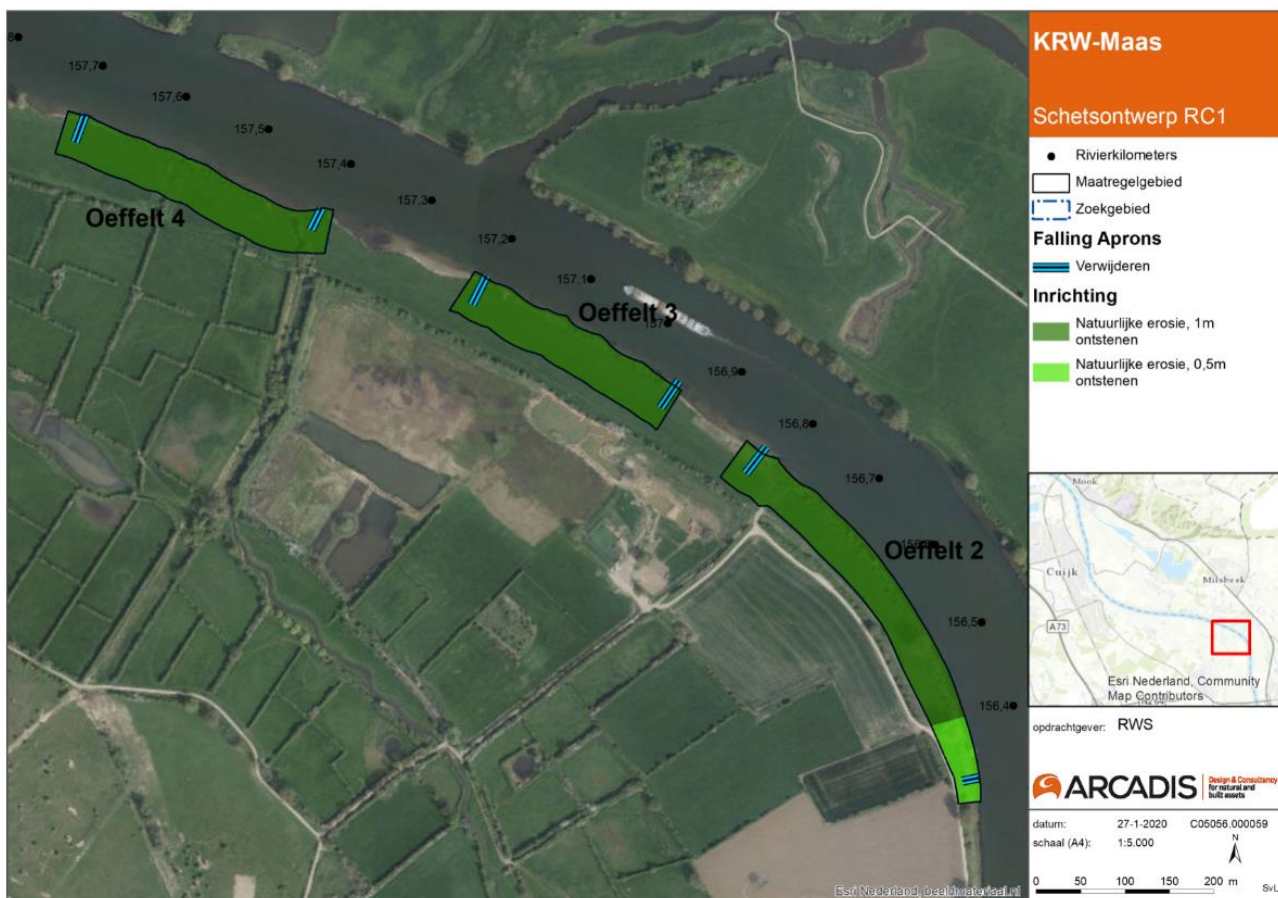
Herinrichting van Oeffelt-3 leidt niet tot effecten op ecologische waarden en kenmerken van het NNB. Aan de voorwaarden uit het beleid voor het NNB wordt voldaan bij de herinrichting van Oeffelt-3. Aanvullende toetsing of maatregelen zijn niet vereist.

4 OEFFELT-4

4.1 Voornemen

4.1.1 Huidige situatie

Het zoekgebied betreft een gedeelte van de Oeffelt, een gebied aan de oever van de Maas. De Maas vormt op dit punt de grens tussen de provincies Limburg en Noord-Brabant. De Oeffelt ligt in Noord-Brabant en wordt aan Noord-Brabantse zijde van de Maas omgeven door agrarisch gebied. De dichtstbijzijnde dorpen zijn De Rijtjes en Oeffelt, gelegen op een afstand van ongeveer 1,3 kilometer ten zuiden en westen van de Oeffelt. Het gebied zelf bestaat uit uiterwaarden met (kruidenrijke) graslanden met enkele struwelen van mei- en sleedoorn, wilde rozen, bramen en diverse wilgen. Ook de exotische soort reuzenbalsemien is veel aanwezig binnen het zoekgebied. In Figuur 8 is het zoekgebied weergegeven.

Figuur 8 Zoekgebied Oeffelt 2, 3 en 4 met het schetsontwerp

4.1.2 Voorgenomen ingreep

Voornemen

De werkzaamheden bestaan uit het aanleggen van een natuurvriendelijke oever, waarbij alle oeverbestorting en eventuele onnatuurlijke grindlagen in het gehele zoekgebied tot 1 meter onder stuwpeil wordt verwijderd. In de monding van de Oeffeltse Raam wordt aanwezig puin en grind verwijderd. Daarnaast worden aangelegde Falling Aprons²¹ verwijderd.

²¹ Dit zijn stenige oevers die na afslag van de oever inzakken, waardoor weer een stabiele situatie ontstaat.

Voor de uitvoering gelden de volgende uitgangspunten:

- Preventieve ontgraving vanuit nautisch oogpunt niet noodzakelijk.
- Verwijderen van klein struweel langs de oever tot 1-5 meter van de ontwerpwaterlijn voor het realiseren van de benodigde werkzaamheden.
- Begroeiing in de beek de Oeffeltse Raam wordt intact gehouden.
- Werkzaamheden vinden plaats vanaf het water (vanaf ponton met kraan en per schip) of vanaf de oever (met graafmachines en vrachtwagens).

Aanvullende uitgangspunten zijn:

- Buiten het zoekgebied wordt alleen gebruik gemaakt van bestaande infrastructuur.

Werkzaamheden

Uitvoering kan op twee manieren plaatsvinden. Exacte uitvoering is nog niet bepaald:

1. Werkzaamheden worden met een kraan vanaf het water (per schip en/of ponton) uitgevoerd.
2. Werkzaamheden worden met een graafmachine en vrachtwagens vanaf de oever uitgevoerd.

Het werkgebied is het deel in het zoekgebied waar daadwerkelijk werkzaamheden voorzien zijn ten behoeve van de uitvoering.

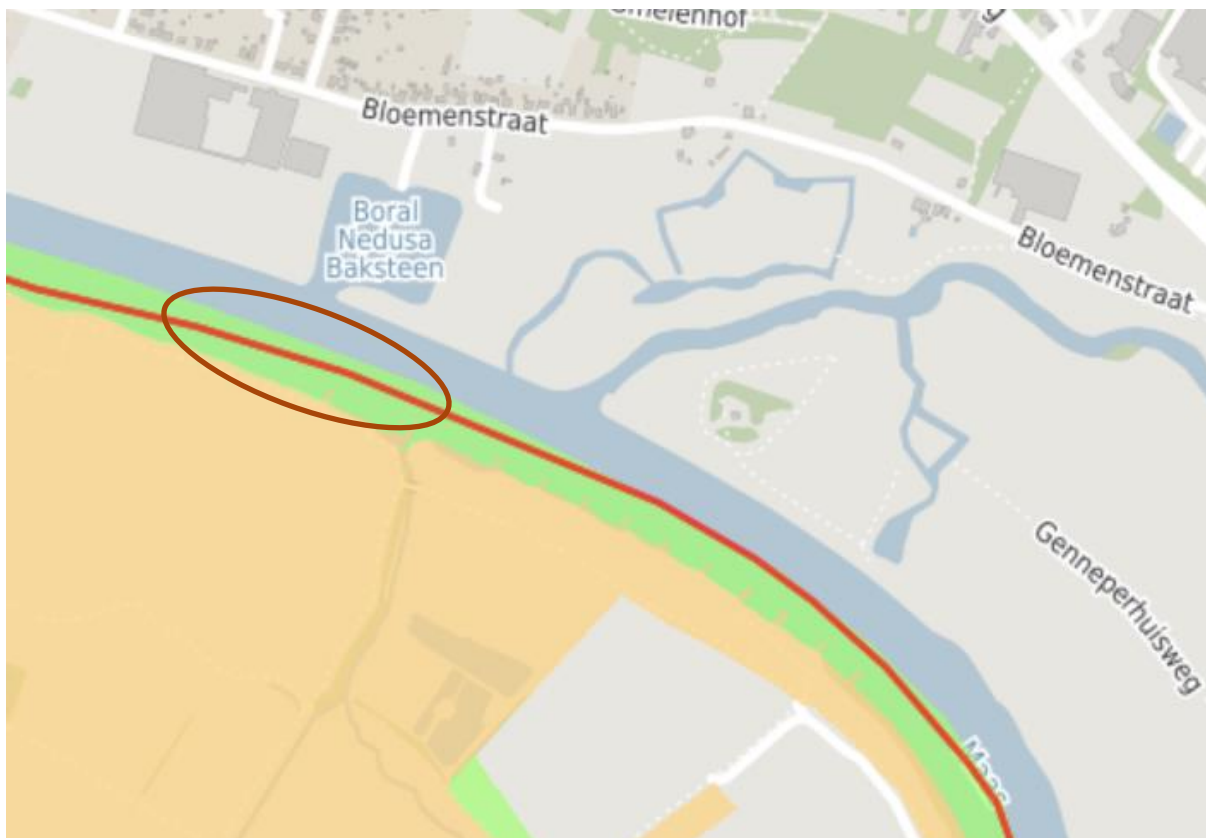
Planning

De planning is nog niet bekend.

4.2 Ecologische waarden en kenmerken

4.2.1 Ligging

Figuur 9 geeft de ligging van Oeffelt-4. Het zoekgebied is gelegen in het NNB.

Figuur 9 Ligging van het NNB (gekleurde delen). Het zoekgebied voor Oeffelt 4 is gelegen in de cirkel. De kaart is afkomstig van <https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/Kaartbank>

4.2.2 Aanwezigheid ecologische waarden en kenmerken

Natuurbeheertypen

Figuur 10a laat zien dat binnen het werkgebied de natuurbeheertypen N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland, N12.03 Glanshaverhooiland en N02.01 Rivier aanwezig zijn. *Figuur 10b* laat de ambitietypen, N10.02 Vochtig Hooiland en N02.01 Rivier, zien.

Figuur 10 (a) Beheertypenkaart (links) en (b) Ambitiekaart (rechts) uit het Natuurbeheerplan van de provincie Noord-Brabant. Kaart is afkomstig van <https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/Kaartbank>. Beheertypenkaart: lichtgroen: N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland; donkergroen: N12.03 Glanshaverhooiland; donkerblauw: N02.01 Rivier. Ambitiekaart: groen: N10.02 Vochtig hooiland en donkerblauw: N02.01 Rivier

Beschrijving volgens provincie

De provincie heeft een beschrijving gemaakt van de ecologische waarden en kenmerken in het gebied.²² Hierbij gaat het om het deelgebied “Oostelijke Maasvallei”. In het volgende kader zijn de natuur- en landschapsdoelstellingen uit de beschrijving van de provincie overgenomen.

Natuur- en landschapsdoelstellingen

De doelstellingen voor het plangebied ‘Oostelijke Maasvallei’ bestaan uit:

- Het behouden, versterken, herstellen en ontwikkelen van karakteristieke en/of zeldzame, bedreigde of moeilijk vervangbare natuur- en landschapswaarden. Voorbeelden hiervan zijn droge stroomdalgraslanden en natte soortenrijke schraalgraslanden (onder meer Dotterbloemhooiland), gebufferde vennen, broekbossen, droge en vochtige soortenrijke loofbossen, kleinschalige beekdal- en rivierlandschappen en soorten zoals Koprus, Slanke sleutelbloem, Moeslook, Gevlekte aronskelk, Alpenwatersalamander en de Das.
- Het vormen van aaneengesloten natuurgebieden, om de negatieve effecten te verkleinen, de beheerbaarheid te vergroten, en om lokale grondwatersystemen, (landschaps)ecologische relaties en gradiënten te kunnen behouden of te herstellen.
- Het herstellen van droge en natte verbindingzones via onder meer beken, waterlopen, dekzandruggen, dijktaaluds en bossen, om hiermee de relaties tussen de gebieden te verstevigen en isolatie van populaties op te heffen. In het bijzonder geldt dit voor de amfibieën, dagvlinders, zoogdieren (onder meer vleermuizen en de Das), bosvogels en vissen.

Om de doelstellingen te kunnen realiseren is voor de meeste natuurgebieden een afstemming noodzakelijk met de kwaliteit en/of kwantiteit van onder andere het oppervlakte- en grondwater, de landbouw, bosbouw en recreatie.

²² <https://www.brabant.nl/-/media/02eeaf5fbaf24f4fbdd0fdf1489c94ea.pdf>.

Verder heeft de provincie nog specifiek over Oeffelter Meent informatie opgenomen, zie volgende kader.

Beschrijving natuur en landschap per deelgebied

Rivierdal Maas

1. Maasheggegebied (Maashees-Cuijk)

Historische en actuele kenmerken en waarden

Het karakteristieke en kleinschalige heggegebied is het best bewaard gebleven in de gebiedsdelen Zoetepasweiden, Middelsteegse Weiden, Meerkampen en Oeffelter Meent. Door het intensieve gebruik van de landbouwgronden is echter de botanische waarde van de heggegebieden meestal sterk achteruitgegaan. In bepaalde gebieden (onder meer Zoetepasweiden) treft men nog typerende soorten aan zoals Gevlekte aronskelk, Bosrank, Heggerank, Gewone vogelmelk en Kruisbladwalstro.

Van de vroeger alom voorkomende droge en soortenrijke stroomdalgraslanden zijn slechts enkele percelen bespaard gebleven, zoals in de Oeffelter Meent. Hier treft men nog soorten aan zoals Moeslook, Overblijvende hardbloem, Wit en Zacht vetkruid, Wilde tijm, Gestreepte klaver en Draadklaver. In de Zoetepasweiden komt plaatselijk nog de uiterst zeldzame Bostulp voor.

Het Maasheggegebied is een belangrijk leefgebied voor de Das, alsmede vogelsoorten als de Grasmus, Braamsluiper en Steenuil.

[...]

Door het Maasheggegebied stromen enkele waterlopen en beken, zoals de Virdsche en Viltse Graaf, Oeffeltse Raam, Sint Jansbeek en de Molenbeek. Met name de benedenloop van de Molenbeek nabij Vierlingsbeek is grotendeels nog intact en kenmerkt zich door meanderende en oeverwallen.

Natuur- en landschapsdoelstellingen

Voor het overgrote deel is het Maasheggegebied aangewezen als beheersgebied met als doelstelling het behouden en ontwikkelen van bloemrijke graslanden en stroomdalgraslanden. Uitbreiding van natuurgebieden zal plaatsvinden nabij de Groeningsche en Vortumsche Bergen, de Zoetepasweiden, de Meerkampen, de Oeffelter Meent en tussen Boxmeer en Oeffelt. Het streefbeeld voor deze gebieden bestaat uit herstel en optimalisering van het kleinschalig Maasheggegebied. Naast soortenrijke heggegebieden en struwelen zullen de gebieden hoofdzakelijk bestaan uit droge en soortenrijke graslanden (onder meer Stroomdalgrasland). [...]

4.3 Effecten

In deze paragraaf wordt eerst een algemeen effect als gevolg van de herinrichting beschreven. Vervolgens wordt ingegaan op wat die betekent voor de ecologische kenmerken en waarden zoals deze in het vorige hoofdstuk beschreven zijn.

Algemeen

De werkzaamheden leiden tot aanwezigheid van natuurvriendelijke oevers. Vegetatie en stenen langs de oevers zijn verdwenen. Graslanden kunnen na afronding van de werkzaamheden weer ontwikkelen (glanshaverhooilanden, stroomdalgraslanden en kruiden- en faunarijk grasland). De afwezigheid van stenige oevers zorgt ervoor dat delen van de oevers kunnen eroderen. Maar als gevolg van erosie langs andere delen, kan ook zand worden afgezet.

Natuurbeheertypen

Met het uitvoeren van deze maatregelen in het kader van KRW wordt gestreefd naar een zo natuurlijk mogelijk rivierecosysteem binnen de randvoorwaarden vanuit verschillende sectoren. Als gevolg van de herinrichting is het mogelijk dat de aanwezige natuurbeheertypen veranderen. De mogelijkheden voor erosie en aanzanding zijn echter wel positief voor met name de ontwikkeling van stroomdalgraslanden en slikkige oevers en pionierbegroeiingen ten koste van andere gras- en hooilanden. Het blijft echter in alle gevallen om natuur gaan, alleen sluit deze in de nieuwe situatie beter aan op het natuurlijke systeem vanwege de mogelijkheden voor erosie en aanzanding.

Natuur- en landschapsdoelstellingen Oostelijke Maasvallei

Ten aanzien van de doelstellingen zijn de volgende effecten aan de orde als gevolg van de herinrichting:

- De herinrichting gaat niet ten koste van karakteristieke en/of zeldzame, bedreigde of moeilijk vervangbare natuur- en landschapswaarden. Aanzanding zorgt mogelijk juist voor een positieve ontwikkeling voor stroomdalgraslanden. Natte soortenrijke schraalgraslanden, gebufferde vennen, broekbossen, droge en vochtige soortenrijke loofbossen en kleinschalige beekdal- en rivierlandschappen worden niet aangetast. Voor de koprus ontstaan nieuwe groeimogelijkheden op nieuwe zandige delen.²³ Slanke sleutelbloem²⁴, moeslook²⁵ en gevlekte aronskelk²⁶ zijn meer gebonden aan bossen en de maasheggen. Deze worden niet aangetast en effecten zijn uitgesloten. Voor de alpenwatersalamander en de das heeft de oever van de Maas geen specifieke functie. Effecten op deze soorten zijn ook uitgesloten. Verder heeft de herinrichting geen invloed op het vormen van aaneengesloten natuurgebieden en draagt mogelijk bij aan herstel van aanwezige waarden door een betere aansluiting bij het natuurlijke systeem van de rivier.
- Herinrichting van de oever langs de rivier heeft geen invloed op de herstelopgave van droge en natte verbindingzones. Dit ligt meer bij de beken, waterlopen, dekzandruggen, dijktafsluitingen en bossen.
- De herinrichting is een maatregel die in het kader van KRW wordt genomen en leidt tot een verbetering van de waterkwaliteit van het oppervlaktewater. De maatregelen worden zowel in de rivier als in de beek genomen. Hiermee heeft herinrichting een positief effect.

Historische en actuele kenmerken en waarden Maasheggengebied

Het karakteristieke en kleinschalige heggenlandschap in de Oeffelter Meent wordt niet aangetast omdat de werkzaamheden beperkt blijven tot de oever langs de Maas. De werkzaamheden leiden ook niet tot een verandering van het gebruik van gronden en daarmee zijn effecten op de botanische waarde en de functie van de heggen als leefgebied voor bijzondere soorten ook uitgesloten.

De herinrichting leidt niet tot een afname van de stroomdalgraslanden, omdat volgens de habitattypenkaart van het Natura 2000-gebied Oeffelter Meent²⁷ stroomdalgraslanden niet langs de oevers zijn gelegen. De natuurlijke oevers vergroten echter wel de mogelijkheden voor aanzanding wat leidt tot uitbreidingsmogelijkheden voor stroomdalgraslanden. Aanzanding is namelijk een voorwaarde voor ontwikkeling van deze vegetatie.²⁸

Door dit deel van het werkgebied stroomt de Oeffeltse Raam die expliciet als aanwezige waarde is genoemd. De werkzaamheden zorgen voor het verwijderen van de onnatuurlijk verhardingen. De aanwezige loop wordt niet veranderd of verlegd door de werkzaamheden. De werkzaamheden zorgen voor een meer natuurlijk uiterlijk. Negatieve effecten zijn uitgesloten.

Natuur- en landschapsdoelstellingen Maasheggengebied

Doelstelling voor het Maasheggengebied is het behouden en ontwikkelen van bloemrijke graslanden en stroomdalgraslanden. De stenige oevers zijn in de huidige situatie niet optimaal geschikt voor ontwikkeling van deze graslanden. De meer natuurlijk oevers gaan ten koste van de huidige waarden, maar na afronding is ontwikkeling van natuurwaarden weer mogelijk. Dit zijn ook bloemrijke graslanden en stroomdalgraslanden. Met name stroomdalgraslanden profiteren van aanzanding, omdat aanzanding met kalkrijk zand een voorwaarde is voor ontwikkeling van dit natuurbeheertype²⁹.

²³ Zie voor ecologie en standplaats <https://www.verspreidingsatlas.nl/0677#>.

²⁴ Zie voor ecologie en standplaats <https://www.verspreidingsatlas.nl/1014#>.

²⁵ Zie voor ecologie en standplaats <https://www.verspreidingsatlas.nl/0031#>.

²⁶ Zie voor ecologie en standplaats <https://www.verspreidingsatlas.nl/0103#>.

²⁷ Gegevens afkomstig van Nationaal Georegister: Habitattypenkaart: Bron identificatie 5dbc4e3c-324f-4fcd-9652-04edcd84ea43, metadata datum: 19 september 2019.

²⁸ https://www.natura2000.nl/sites/default/files/profielen/Habitattypen_profielen/Profiel_habitatype_6120.pdf.

²⁹ https://www.natura2000.nl/sites/default/files/profielen/Habitattypen_profielen/Profiel_habitatype_6120.pdf.

Tot slot doet de herinrichting geen afbreuk aan de mogelijkheden voor herstel en optimalisering van het kleinschalig Maasheggenlandschap. De heggen lopen niet door tot de oevers en de overstromingsfrequentie neemt ook niet tot als gevolg van de herinrichting. Effecten zijn uitgesloten.

4.4 Toetsing

Uit de vorige paragraaf volgt dat geen negatieve effecten als gevolg van de herinrichting voor het NNB zijn voorzien. Dit betekent dat wordt voldaan aan de eisen uit artikel 3.18, lid 3, onderdeel 3 van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant (geraadpleegd op 19 maart 2020). Een nadere toetsing aan het neentenzij-regime (artikel 3.19) is derhalve niet vereist.

4.5 Conclusie

Herinrichting van Oeffelt-4 leidt niet tot effecten op ecologische waarden en kenmerken van het NNB. Aan de voorwaarden uit het beleid voor het NNB wordt voldaan bij de herinrichting van Oeffelt-4. Aanvullende toetsing of maatregelen zijn niet vereist.

DEEL B PROVINCIE LIMBURG

De regels die van toepassing zijn in de provincie Limburg zijn opgenomen in Bijlage B.

5 ASSELTSE LEIJGRAAF

5.1 Voornemen

5.1.1 Huidige situatie

Asseltse Leijgraaf is een dicht begroeid (moeras)bos gelegen aan de Asseltse plassen, ten westen van de historische kerk en museum van Asselt in Limburg (Figuur 11). Het gebied heeft een oppervlakte van 0,58 ha en een lengte van ongeveer 230 meter. In de huidige situatie ligt binnen het werkgebied een moerasbos met kleinere, modderige poelen. Daarnaast is een grotere poel aanwezig die aangesloten is op de naastgelegen beek. In Figuur 11 is het zoekgebied weergegeven.

Figuur 11 De Asseltse Leijgraaf [ZM_86_R] weergegeven in een luchtfoto (boven), waarin de blauwe rechthoek het werkgebied aangeeft. In de kaart rechts onderin het figuur is het werkgebied weergegeven als rode vlakken

5.1.2 Voorgenomen ingreep

Voornemen

Onderstaande beschrijving is gebaseerd op het ontwerpvoorstel van 11 december 2019. De voorgenomen werkzaamheden bestaan uit het verleggen van de beekloop. Deze zal worden omgelegd door het kerkmoeras, zodat het moeras en de plas die daar binnen ligt mee gaan stromen. Hiertoe wordt het volgende gedaan:

- De beek wordt in de zuidoostelijke hoek van het moeras aangetakt.
- Aan de noordzijde wordt de beek aangesloten op zijn huidige loop.
- Binnen het moeras zal waarschijnlijk ook een globale waterloop gegraven moeten worden van de beek naar de plas en van de plas naar de beek.

Bij hoge afvoeren watert de huidige beek direct af op de Asseltse plassen via een overstort ter hoogte van de knik in de huidige beekloop (zuidwestelijke hoek van het moeras). Deze overstort betreft een laagte in het perceel tussen de Asseltse plassen en de beek. Om deze functie te behouden zal er op de locatie waar de nieuwe beekloop het moeras in zal stromen een regelwerk worden geplaatst om bij hoogwater de afvoer via de oude loop te laten stromen. Benedenstrooms van de overstort in de huidige beek kan mogelijk een dammetje worden geplaatst of de beek kan vanaf hier worden gedicht tot aan de locatie waar de nieuwe loop weer wordt aangesloten op de huidige loop.

Herstel van de historische situatie: de Asseltse Leigraaf weer door het moeras bij het historische kerkje van Asselt laten stromen. Hierbij wordt boven- en benedenstrooms een opening gemaakt in de kleine kade die rond het kerkmoerasje ligt. Het moerasbos wordt bij kleinschalig graafwerk zoveel mogelijk gespaard. De oude loop rond de kade wordt gedicht. Daarnaast mogelijk ondiep uitbaggeren van verlande delen van het moeras.

Werkzaamheden

De werkzaamheden zijn als volgt:

- Graafwerkzaamheden waardoor de oude beek weer in verbinding komt te staan met de Asseltse plassen.
- Uitbaggeren van de verlande moerassen.
- Verwijderen van aanwezige vegetatie om werkzaamheden uit te kunnen voeren voor het aanleggen van de nieuwe beekloop. Het uitgangspunt is om zo min mogelijk opgaande vegetatie (struweel en bomen) te verwijderen.

Planning

De planning is nog niet bekend.

5.2 Wezenlijke waarden en kenmerken

5.2.1 Ligging

Figuur 12 geeft de ligging aan van de goudgroene en zilvergroeene natuurzone. De goudgroene natuurzone is alleen gelegen aan de rand, langs de oevers van de Asseltse Leijgraaf. De zilvergroeene natuurzone is buiten het werkgebied gelegen.

Figuur 12 Ligging van de Goudgroene natuurzone (groen) en Zilvergroene natuurzone (geelgroen) in en om het werkgebied. Kaart afkomstig van <https://www.polviewer.nl/>

5.2.2 Aanwezigheid wezenlijke waarden en kenmerken

Voor de aanwezigheid van wezenlijke waarden en kenmerken is alleen de aanwezigheid van de goudgroene natuurzone van belang. Dit betekent dat voor “bestaande natuurgebieden de actueel aanwezige natuurbeheertypen en de nagestreefde natuurdoeltypen en voor te realiseren natuurgebieden de nagestreefde natuurdoeltypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het Provinciaal Natuurbeheerplan” van belang zijn.

Figuur 13 laat zien dat binnen het werkgebied de natuurbeheertypen N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland, N12.06 Ruigteveld en N14.03 Haagbeuken- en essenbos aanwezig zijn. Figuur 14 laat zien dat er geen specifieke ambitie is, behoud van de aanwezige natuur is het uitgangspunt.

Figuur 13 Beheertypekaart 2020 zonder N00.01. Kaart is afkomstig van <https://portal.prvlimburg.nl/viewer/app/default>.
Groen: N14.03; Haagbeuken- en essenbos, geel: N12.02; Kruiden- en faunairijk grasland, lichtbruin: N12.06; Ruigteveld

Figuur 14 Ambitiekaart 2020. Kaart is afkomstig van <https://portal.prvlimburg.nl/viewer/app/default>. Groen: Bestaande natuur

5.3 Effecten

De werkzaamheden vinden plaats aan de kade rond het kerkmoerasje. Het moerasbos wordt hier zoveel mogelijk gespaard. Met het uitvoeren van deze maatregelen in het kader van KRW wordt gestreefd naar een zo natuurlijk mogelijk rivierecosysteem binnen de randvoorwaarden vanuit verschillende sectoren. Het ene type natuur maakt plaats voor het andere type natuur, waarbij zoveel mogelijk bos gespaard wordt en dus sprake is van een betere aansluiting met het natuurlijke rivierecosysteem. De situatie uit het verleden wordt hersteld en na de werkzaamheden is herstel van aanwezige natuurwaarden voorzien. Van verlies van bijzondere of specifieke natuurwaarden is geen sprake.

5.4 Toetsing

Uit de vorige paragraaf volgt dat geen negatieve effecten als gevolg van de herinrichting voor de goudgroene natuurzone zijn voorzien. Dit betekent dat wordt voldaan aan de eisen uit artikel 2.6.2 (Geconsolideerde versie Omgevingsverordening Limburg 2014 (versie december 2019)). Een nadere toetsing aan het nee-tenzij-regime (artikel 2.6.3) is derhalve niet vereist.

5.5 Conclusie

Herinrichting van Asseltse Leijgraaf leidt niet tot effecten op ecologische waarden en kenmerken van de goudgroene natuurzone. Aan de voorwaarden uit het beleid voor de goudgroene natuurzone wordt voldaan bij de herinrichting van Asseltse Leijgraaf. Aanvullende toetsing of maatregelen zijn niet vereist.

6 REUVER-VEERPONT

6.1 Voornemen

6.1.1 Huidige situatie

De oever van Reuver-veerpont is een stenen oever aan de Maas, gelegen ten oosten van de veerpont tussen Kessel en Reuver in Limburg (Figuur 15). Het zoekgebied heeft een oppervlakte van 0,59 ha en een lengte van ongeveer 215 meter. In de huidige situatie is binnen het zoekgebied een stenige oever begroeid met riet en aangrenzend grasland aanwezig. In Figuur 15 is het zoekgebied weergegeven.

Figuur 15 Zoekgebied Reuver-veerpont met het schetsontwerp

6.1.2 Voorgenomen ingreep

Voornemen

Het voornemen is de aanleg van een natuurvriendelijke oever over de hele lengte van het zoekgebied. Hiertoe wordt de oeverbescherming verwijderd:

- Ter hoogte van rivierkilometer 95,3 kruist een KPN-datakabel de Maas. Afhankelijk van de diepte van de kabel zal de oeverbestorting ter hoogte van de kabel behouden blijven om voldoende diepgang van de kabel te garanderen.
- Ten noorden van de kabel wordt alle bestorting en eventuele onnatuurlijke grindlagen vanaf de oever tot 1 meter onder ontwerppeil verwijderd.
- Ten zuiden van de kabel wordt alle bestorting en eventuele onnatuurlijke grindlagen vanaf de oever tot 0,5 meter onder ontwerppeil verwijderd.

Het verschil in de diepte heeft te maken met de aanwezigheid van de veerpont met achterliggend fietspad, ten zuiden wordt daarom niet dieper dan 0,5 meter materiaal verwijderd. Ten noorden van de kabel wordt aangesloten op de recent aangelegde natuurvriendelijke oever die hierop aansluit.

Hier is geen sprake van preventieve ontgraving, vanuit nautisch oogpunt is daar geen noodzaak toe. Aan de noordzijde is een oppervlakte riet aanwezig. Voorafgaand aan het verwijderen van de bestorting, wordt aanwezige vegetatie verwijderd. Voor een snelle hergroei, wordt een deel van dit riet teruggeplaatst na uitvoering. Overige opgaande vegetatie is niet aanwezig binnen het werkgebied.

Aan de bovenstroomse grens van het werkgebied zal een Falling Apron³⁰ worden aangelegd om voortschrijdende erosie in de lengterichting van de rivier tegen te gaan. Aan de benedenstroomse zijde van het werkgebied wordt een aanwezige Falling Apron verwijderd zodat het werkgebied aansluit op de hier eerder aangelegde natuurvriendelijke oever.

Werkzaamheden

Uitvoering kan op twee manieren plaatsvinden. Exacte uitvoering is nog niet bepaald:

1. Werkzaamheden worden met een kraan vanaf het water (per schip en/of ponton) uitgevoerd.
2. Werkzaamheden worden met een graafmachine en vrachtwagens vanaf de oever uitgevoerd.

Het werkgebied is het deel in het zoekgebied waar daadwerkelijk werkzaamheden voorzien zijn ten behoeve van de uitvoering.

Planning

De planning is nog niet bekend.

6.2 Wezenlijke waarden en kenmerken

6.2.1 Ligging

Figuur 16 geeft de ligging van de goudgroene natuurzone. De zilvergroene natuurzone bevindt zich buiten het zoekgebied.

Figuur 16 Ligging van de Goudgroene natuurzone (groen) en Zilvergroene natuurzone (geelgroen) in en om het werkgebied. Kaart afkomstig van <https://www.polviewer.nl/>

³⁰ Dit zijn stenige oevers die na afslag van de oever inzakken, waardoor weer een stabiele situatie ontstaat.

6.2.2 Aanwezigheid wezenlijke waarden en kenmerken

Voor de aanwezigheid van wezenlijke waarden en kenmerken is de aanwezigheid van de goudgroene natuurzone van belang. Dit betekent dat voor “bestaande natuurgebieden de actueel aanwezige natuurbeheertypen en de nagestreefde natuurdoeltypen en voor te realiseren natuurgebieden de nagestreefde natuurdoeltypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het Provinciaal Natuurbeheerplan” van belang zijn.

Figuur 17 laat zien dat binnen het werkgebied het natuurbeheertype N12.03 Glanshaverhooiland aanwezig is. A02.01 Botanisch waardevol grasland bevindt zich buiten het werkgebied.

Figuur 17 Beheertypekaart 2020 zonder N00.01. Kaart is afkomstig van <https://portal.prvlimburg.nl/viewer/app/default>. Geelgroen: N12.03; Glanshaverhooiland, groen gearceerd: A02.01; Botanisch waardevol grasland

Figuur 18 laat de ambitie zien. Het gaat hier om gerealiseerde uitbreiding van natuur. Over het soort natuur dat wordt geambieerd is geen specifieke informatie gegeven, behoud van de aanwezige natuur is het uitgangspunt.

Figuur 18 Ambitiekaart 2020. Kaart is afkomstig van <https://portal.prvlimburg.nl/viewer/app/default>. Groen gearceerd: Gerealiseerde areaaluitbreiding natuur

6.3 Effecten

De werkzaamheden vinden plaats langs de oever van de Maas. Met het uitvoeren van deze maatregelen in het kader van KRW wordt gestreefd naar een zo natuurlijk mogelijk rivierecosysteem binnen de randvoorwaarden vanuit verschillende sectoren: in dit geval gebeurt dat door de aanleg van een natuurlijke oever langs de gehele lengte van het werkgebied. Langs de rand is sprake van verlies van glanshaverhooilanden, maar stenige oevers vormen niet de ideale omstandigheden voor dit natuurbeheertype. Na afronding van de werkzaamheden is voor een deel herstel mogelijk. Daarnaast ontstaan meer slikkige oevers met mogelijkheden voor pionierssoorten. Door erosie en aanzanding is het mogelijk dat zich in de graslanden meer soorten van de stroomdalgraslanden vestigen. Er is geen sprake van verlies van natuurwaarden, maar van een verandering waarbij de natuur meer aansluit op het riviersysteem. Negatieve effecten zijn uitgesloten.

6.4 Toetsing

Uit de vorige paragraaf volgt dat geen negatieve effecten als gevolg van de herinrichting voor de goudgroene natuurzone zijn voorzien. Dit betekent dat wordt voldaan aan de eisen uit artikel 2.6.2 (Geconsolideerde versie Omgevingsverordening Limburg 2014 (versie december 2019)). Een nadere toetsing aan het nee-tenzij-regime (artikel 2.6.3) is derhalve niet vereist.

6.5 Conclusie

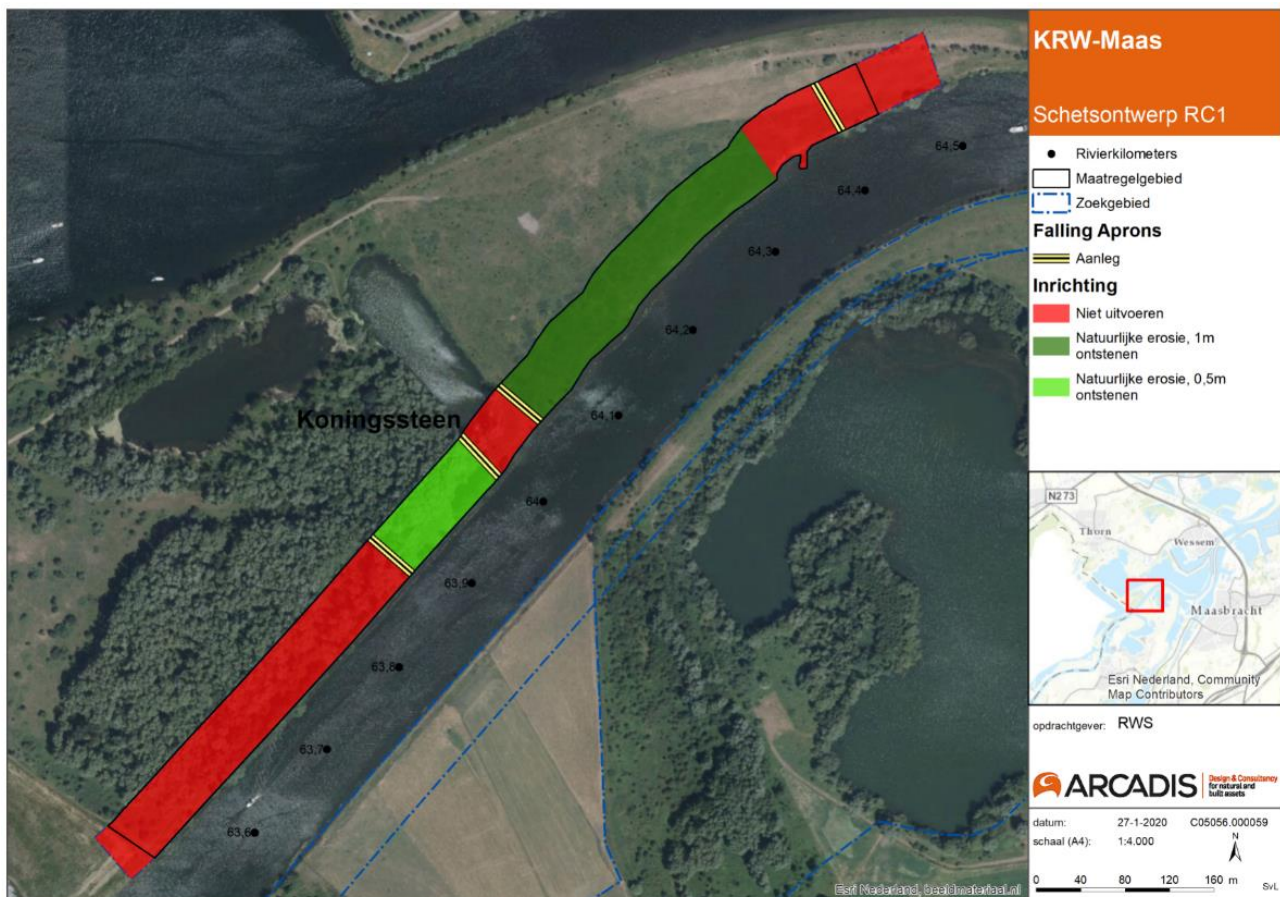
Herinrichting van Reuver-veerpont leidt niet tot effecten op ecologische waarden en kenmerken van de goudgroene natuurzone. Aan de voorwaarden uit het beleid voor de goudgroene natuurzone wordt voldaan bij de herinrichting van Reuver-veerpont. Aanvullende toetsing of maatregelen zijn niet vereist.

7 OEVER KONINGSSTEEN

7.1 Voornemen

7.1.1 Huidige situatie

De oever van Koningssteen is een Maasoever ingesloten door de Grote Hegge en de Maas nabij Thorn (Limburg), zie Figuur 19. In de huidige situatie is binnen het zoekgebied een stenen oever aanwezig, een opgaand bos en struweel en een kruidenrijk begraasd grasland. In Figuur 19 is het zoekgebied weergegeven.

Figuur 19 Zoekgebied Koningssteen met het schetsontwerp

7.1.2 Voorgenomen ingreep

Voornemen

De voorgenomen werkzaamheden bestaan uit het aanleggen van een natuurvriendelijke oever. Op meerdere locaties wordt de onnatuurlijke oeverbekleding (mogelijk inclusief aanwezig vegetatie) verwijderd. De maatregel wordt uitgevoerd tussen rivierkilometers (rkm) 63,55 en 64,4:

- Rkm 63,87-64,0: Verwijderen van alle bestorting en eventuele onnatuurlijke grindlagen vanaf de oever tot 0,5 meter onder ontwerppeil.
- Rkm 64,0-64,05: Geen verwijdering bestorting i.v.m. achterliggende plas.
- Rkm 64,05-64,35: Verwijderen van alle bestorting en eventuele onnatuurlijke grindlagen vanaf de oever tot 1,0 meter onder ontwerppeil.
- Preventief ontgraven: Geen noodzaak vanuit nautisch oogpunt en vindt niet plaats.
- Aanleggen van Falling Aprons³¹:
 - twee ter hoogte van de plas rond rkm 64,0 ter voorkoming van aantakken van de plas;

³¹ Dit zijn stenige oevers die na afslag van de oever inzakken, waardoor weer een stabiele situatie ontstaat.

- één ter hoogte van rkm 64.45 ter voorkoming van voortschrijdende erosie in de lengterichting van de rivier.
- Klein struweel langs de oever wordt tot 1-3 meter vanaf de ontwerpwaterlijn verwijderd daar waar dit nodig is voor het realiseren van bovengenoemde werkzaamheden.

Werkzaamheden

Uitvoering kan op twee manieren plaatsvinden. Exacte uitvoering is nog niet bepaald:

1. Werkzaamheden worden met een kraan vanaf het water (per schip en/of ponton) uitgevoerd.
2. Werkzaamheden worden met een graafmachine en vrachtwagens vanaf de oever uitgevoerd.

Het werkgebied is het deel in het zoekgebied waar daadwerkelijk werkzaamheden voorzien zijn ten behoeve van de uitvoering.

Planning

De planning is nog niet bekend.

7.2 Wezenlijke waarden en kenmerken

7.2.1 Ligging

Figuur 20 geeft de ligging van de goudgroene natuurzone. De zilvergroeene natuurzone bevindt zich buiten het zoekgebied.

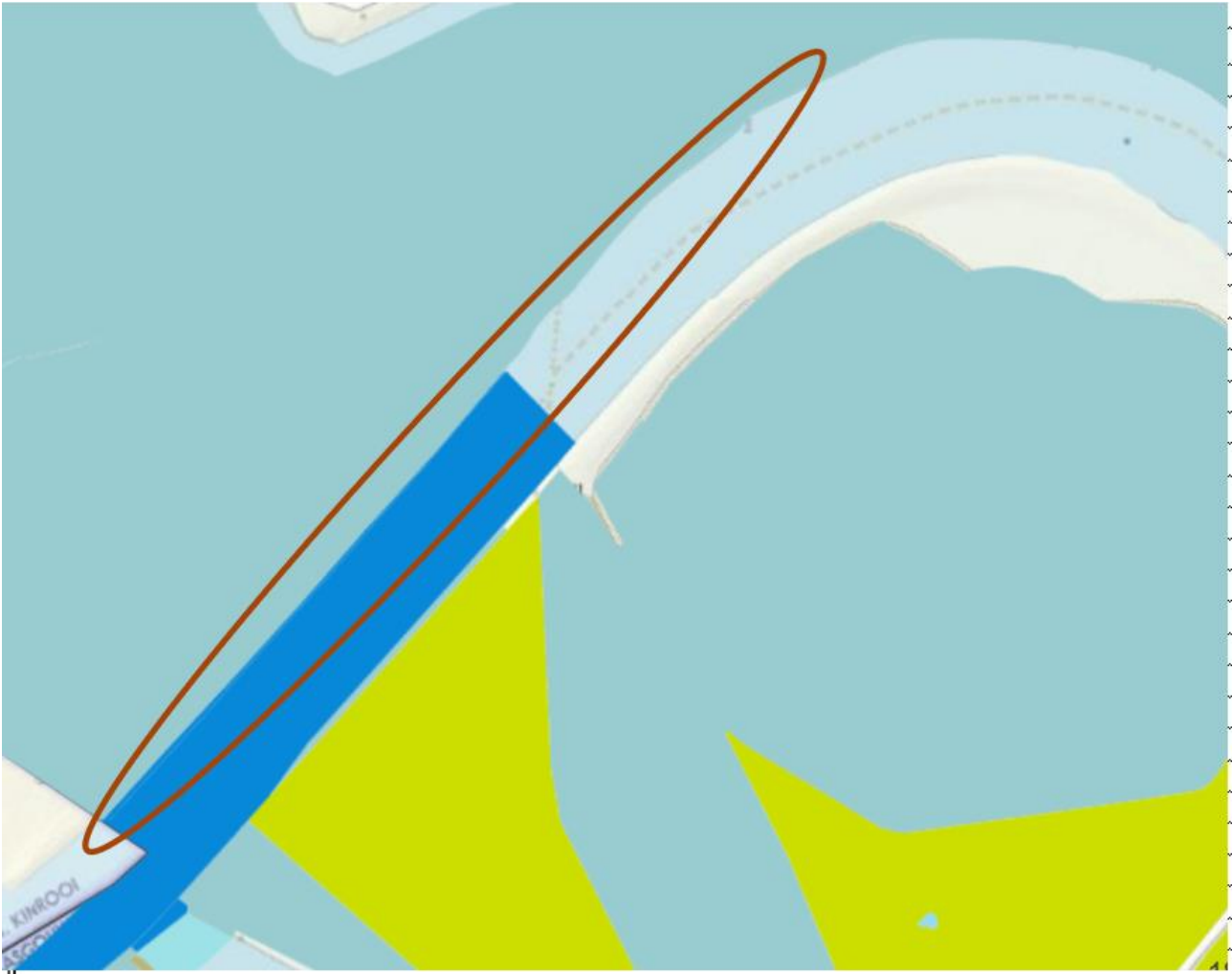

Figuur 20 Ligging van de Goudgroene natuurzone (groen) en Zilvergroeene natuurzone (geelgroen) in en om het werkgebied. Kaart afkomstig van <https://www.polviewer.nl/>

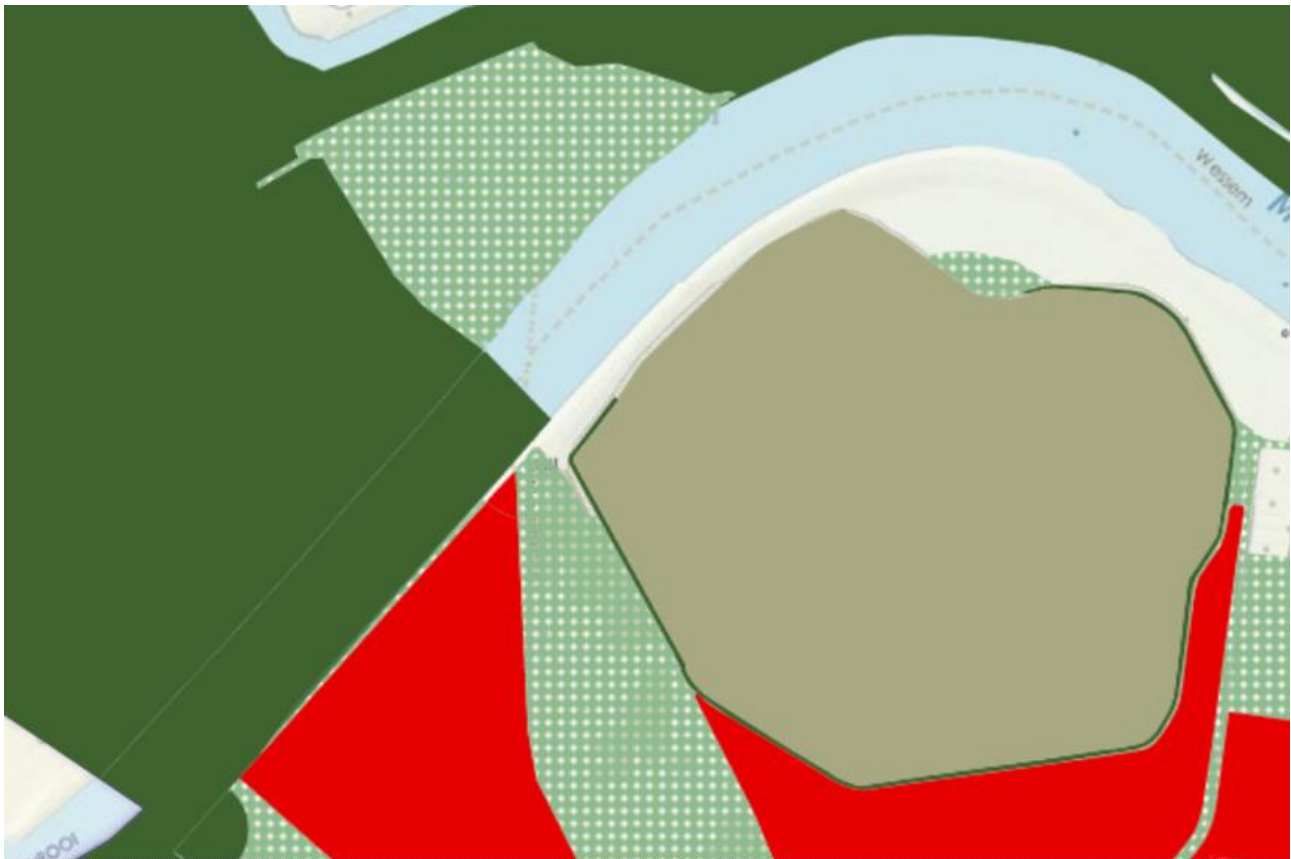
7.2.2 Aanwezigheid wezenlijke waarden en kenmerken

Voor de aanwezigheid van wezenlijke waarden en kenmerken is de aanwezigheid van de goudgroene natuurzone van belang. Dit betekent dat voor “bestaande natuurgebieden de actueel aanwezige natuurbeheertypen en de nagestreefde natuurdoeltypen en voor te realiseren natuurgebieden de nagestreefde natuurdoeltypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het Provinciaal Natuurbeheerplan” van belang zijn.

Figuur 21 laat zien dat binnen het werkgebied de natuurbeheertypen N01.03 Rivier- en moeraslandschap en N03.01 Beek en bron aanwezig zijn. N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland bevindt zich buiten het werkgebied. Figuur 22 laat de ambitie zien. Het gaat hier om behoud van bestaande natuur en gerealiseerde areaaluitbreiding natuur. Over het specifieke soort natuur dat geambieerd wordt, is geen informatie gegeven. Behoud van de huidige natuurwaarden is het uitgangspunt.

Figuur 21 Beheertypekaart 2020 zonder N00.01. Kaart is afkomstig van <https://portal.prvlimburg.nl/viewer/app/default>.
Lichtblauw: N01.03; Rivier- en Moeraslandschap, Donkerblauw: N03.01; Beek en bron, Geelgroen: N12.02; Kruiden- en faunarijk grasland

Figuur 22 Ambitiekaart 2020. Kaart is afkomstig van <https://portal.prvlimburg.nl/viewer/app/default>. Donkergroen: Bestaande natuur, Groen gearceerd: Gerealiseerde areaaluitbreiding natuur, Bruin: Areaaluitbreiding natuur vanuit natuurcompensatieprojecten/financiering derden, rood: Areaaluitbreiding natuur; subsidiabel terrein functieverandering

7.3 Effecten

De werkzaamheden vinden plaats langs de oever van de Maas. Met het uitvoeren van deze maatregelen in het kader van KRW wordt gestreefd naar een zo natuurlijk mogelijk rivierecosysteem binnen de randvoorwaarden vanuit verschillende sectoren. De aanleg van een natuurvriendelijke oever leidt tot een afname van de huidige natuurwaarden. Deze kunnen echter grotendeels ook weer herstellen en bovendien ontstaan nieuwe omstandigheden die beter aansluiten bij het huidige riviersysteem. De aanpassingen passen goed binnen het aanwezige natuurbeheertype N01.03 Rivier- en moeraslandschap. De werkzaamheden dragen bij aan de ambitie van behoud van aanwezige natuur. Negatieve effecten zijn uitgesloten.

7.4 Toetsing

Uit de vorige paragraaf volgt dat geen negatieve effecten als gevolg van de herinrichting voor de goudgroene natuurzone zijn voorzien. Dit betekent dat wordt voldaan aan de eisen uit artikel 2.6.2 (Geconsolideerde versie Omgevingsverordening Limburg 2014 (versie december 2019)). Een nadere toetsing aan het nee-tenzij-regime (artikel 2.6.3) is derhalve niet vereist.

7.5 Conclusie

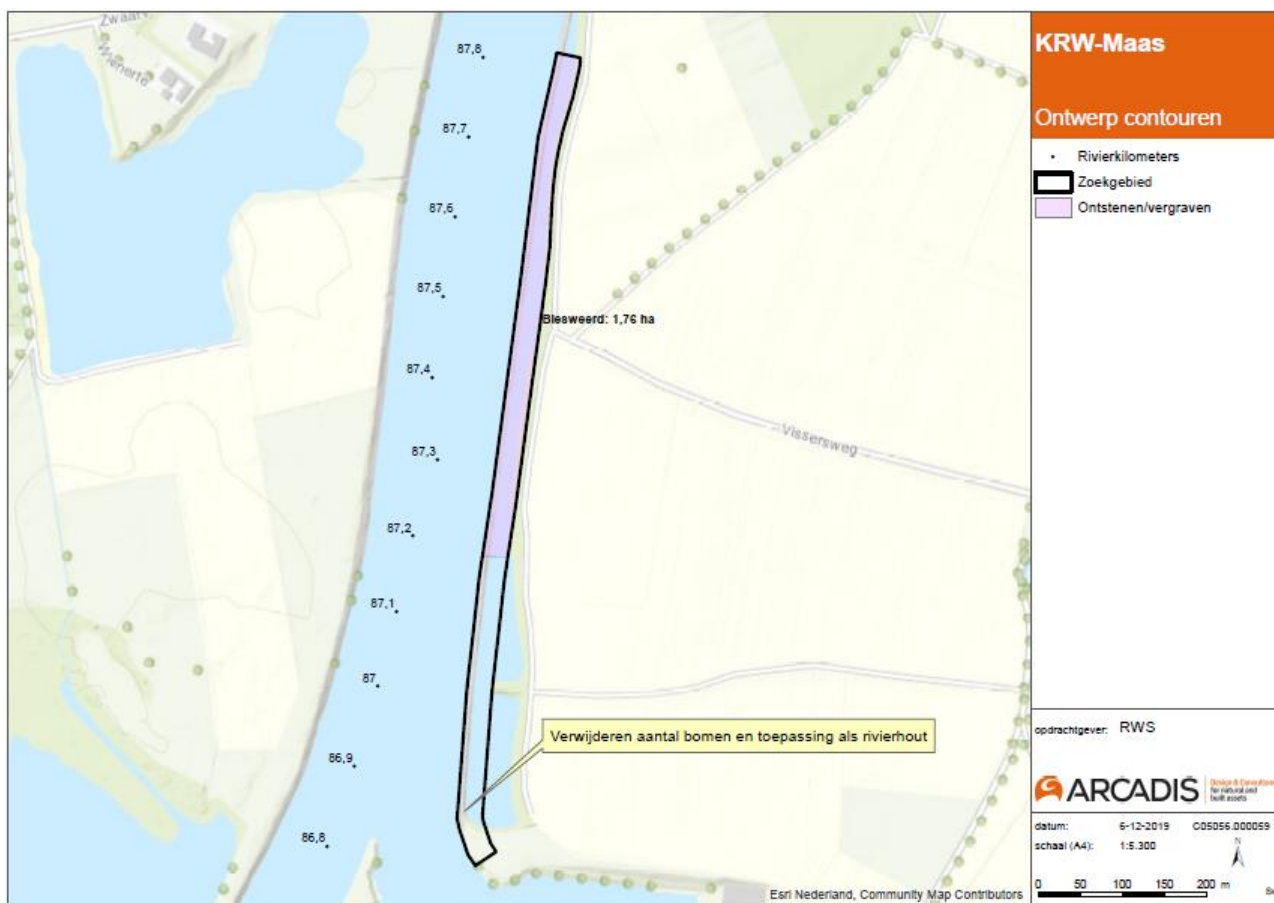
Herinrichting van Oever Koningssteen leidt niet tot effecten op ecologische waarden en kenmerken van de goudgroene natuurzone. Aan de voorwaarden uit het beleid voor de goudgroene natuurzone wordt voldaan bij de herinrichting van oever Koningssteen. Aanvullende toetsing of maatregelen zijn niet vereist.

8 BIESWEERD

8.1 Voornemen

8.1.1 Huidige situatie

De Biesweerd oever is gelegen aan de Maas nabij Wieler in Limburg (Figuur 23). Het zoekgebied bestaat uit een stenen dam met een klein struweel en deel van de afgesloten strang, met daarachter de oever van de Maas. De oever is begroeid met klein struweel opgaand naar hoog struweel met enkele bomen. Tussen de oever en de dam ligt een afgesloten watergang met grote waternavel (invasieve uitheemse plantensoort) en slib. Het zoekgebied heeft een oppervlakte van 2,85 ha en een lengte van ongeveer 1 kilometer. Naast het zoekgebied ligt landbouwgebied bestaande uit akkers. in Figuur 23 is het zoekgebied weergegeven.

Figuur 23 Zoekgebied Biesweerd met de voorgenomen locatie voor ontstenen/vergraven

8.1.2 Voorgenomen ingreep

Voornemen

De voorgenomen werkzaamheden volgen uit het ontwerp van 6 december 2019 en bestaan uit het verwijderen van het opgeslibde materiaal en de grote waternavel in het noordelijke gedeelte van de watergang. In het zuidelijke deel van de watergang, waar deze aanzienlijk breder is, wordt gebiedseigen rivierhout verankerd. Dit hout is afkomstig van de grote nog te kappen bomen op de zuidoostelijke oever.

Werkzaamheden

Uitvoering kan op twee manieren plaatsvinden. Exacte uitvoering is nog niet bepaald:

1. Werkzaamheden worden met een kraan vanaf het water (per schip en/of ponton) uitgevoerd.
2. Werkzaamheden worden met een graafmachine en vrachtwagens vanaf de oever uitgevoerd.
3. Voor de routing van het materieel worden bestaande (onverharde) wegen gebruikt.

Het werkgebied is het deel in het zoekgebied waar daadwerkelijk werkzaamheden voorzien zijn ten behoeve van de uitvoering.

Planning

De planning is nog niet bekend.

8.2 Wezenlijke waarden en kenmerken

8.2.1 Ligging

Figuur 24 geeft de ligging van de goudgroene en zilvergroene natuurzone. Het werkgebied bevindt zich in beide zones.

Figuur 24 Ligging van de Goudgroene natuurzone (groen) en Zilvergroene natuurzone (geelgroen) in en om het werkgebied. Kaart afkomstig van <https://www.polviewer.nl/>

8.2.2 Aanwezigheid wezenlijke waarden en kenmerken

8.2.2.1 Goudgroene natuurzone

Voor de aanwezigheid van wezenlijke waarden en kenmerken is de aanwezigheid van de goudgroene natuurzone van belang. Dit betekent dat voor “bestaande natuurgebieden de actueel aanwezige natuurbeheertypen en de nagestreefde natuurdoeltypen en voor te realiseren natuurgebieden de

nagestreefde natuurdoeltypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het Provinciaal Natuurbeheerplan” van belang zijn.

Figuur 25a laat zien dat binnen het werkgebied, N03.01 Beek en bron, N04.02 Zoete Plas en N12.02 Kruiden- en faunairijk grasland aanwezig zijn. N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos bevindt zich buiten het werkgebied. Figuur 25b laat de ambitie zien. Het gaat hier om behoud van bestaande natuur. Over het specifieke soort natuur dat geambieerd wordt, is geen informatie gegeven. Behoud van de huidige natuurwaarden is het uitgangspunt.

Figuur 25 (a) Beheertypekaart 2020 zonder N00.01. Kaart is afkomstig van <https://portal.prvlimburg.nl/viewer/app/default>. Lichtblauw: N04.02; Zoet Plas, Donkerblauw: N03.01; Beek en bron, Lichtgroen: N12.02; Kruiden- en faunairijk grasland, Donkergroen: N15.02; Dennen-, eiken- en beukenbos. (b) Ambitiekaart 2020. Kaart is afkomstig van <https://portal.prvlimburg.nl/viewer/app/default>. Donkergroen: Bestaande natuur

8.2.2.2 Zilvergroene natuurzone

Waarde als ecologische verbinding

De zilvergroene natuurzone heeft een functie als verbinding tussen beschermde natuurgebieden. De zilvergroene zone verbindt de zuidelijker gelegen goudgroene natuurzone met delen van de goudgroene zone die verder naar het noorden zijn gelegen. Het Natura 2000-gebied Swalmdal is verder naar het noorden gelegen langs de Swalm. De functie van de goudgroene natuurzone ligt hier met name in het verbinden van natuurgebieden langs de oevers van de Maas. De functie van de zilvergroene natuurzone voor Natura 2000-gebieden is hier beperkt.

Waarde voor nabijgelegen goudgroene natuurzone

De zilvergroeene natuurzone heeft een vergelijkbaar uiterlijk met de goudgroene natuurzone en maakt deel uit van dezelfde functionele eenheid. Des te groter deze functionele eenheid, des te robuuster is de groeiplaats en leefgebied voor aanwezige soorten.

Kernkwaliteiten

De provincie heeft een beschrijving gemaakt van de kernkwaliteiten per landschapstype.³² Hierbij gaat het om het landschapstype “Rivierdal”. De kernkwaliteiten van het landschapstype “Rivierdal” zijn als volgt door de provincie beschreven:

Kernkwaliteiten

Natuurlijk

Dit landschap dankt haar originaliteit aan haar natuurlijk fundament, dat de Maas hier gedurende tienduizenden jaren heeft ingesleten en neergelegd. Het rivierdal van de Maas bestaat uit drie verschillende verschijningsvormen. In de eerste plaats de verschillende Maasterrassen met de daar doorheen lopende oude Maasmeanders. Deze zijn vaak nog herkenbaar door hun lagere ligging. De terrasranden zelf zijn op veel plekken nog herkenbaar als steilranden in het landschap. In de tweede plaats is er het typische Maasheggenlandschap dat zich vooral op het laagterras bevindt in Noord-Limburg. Tenslotte ligt er rond Roermond het Maasplassengebied, ontstaan als gevolg van grootschalige grindwinning. Het Roer- en Maasdal hebben een bijzondere betekenis als kerngebied voor allerlei natuurwaarden en als ecologische verbidingszone met onder andere verlandingsvegetaties, bronmilieus, rivierduinen, stroomdalgraslanden en ooibossen.

Cultuur(historie)

Vanuit cultuurhistorisch opzicht is het rivierdal eveneens van bijzondere betekenis. De vruchtbare gronden werden al vroeg door de mens in gebruik genomen, voornamelijk als (oud) grasland, waarbij op de hogere delen velden en kampen ontstonden. Daarnaast was de Maas een belangrijke handelsroute, waarvan verschillende kastelen en nederzettingen vandaag de dag nog de stille getuigen zijn. Een bijzonder landschap vanuit cultuurhistorische optiek tenslotte is het Maasheggengebied. Hier is als gevolg van de aanleg van een heel fijnmazig stelsel van hagen, die dienden als veekering, een heel bijzonder kleinschalig landschap ontstaan.

Visueel-ruimtelijk

Over het algemeen is het rivierdal half open van karakter en worden de randen van de open gebieden bepaald door groene elementen. Door de grootte en diversiteit van het rivierdal is ook de visueel-ruimtelijke kwaliteit van het rivierdal heel divers. De ontwikkeling van de Maasplassen heeft geleid tot het ontstaan van één van de grootste open gebieden van Limburg. Tegelijkertijd liggen in het rivierdal ook verschillende bosgebieden en steden, welke besloten van karakter zijn. De oude bouwlanden die als veld bekend zijn vormen relatief open ruimtes binnen de rivierdalen. Het maasheggenlandschap in het noorden kenmerkt zich echter juist door een grote mate van beslotenheid.

8.3 Effecten

8.3.1 Goudgroene natuurzone

De werkzaamheden vinden plaats langs de oever van de Maas. Met het uitvoeren van deze maatregelen in het kader van KRW wordt gestreefd naar een zo natuurlijk mogelijk rivierecosysteem binnen de randvoorwaarden vanuit verschillende sectoren. Het verwijderen van slib en watervanavel en het inbrengen van hout dragen bij aan behoud van bestaande natuur en zelfs een verbetering van aanwezige natuur. Hier is zelfs geen wezenlijke verandering van de aanwezige natuurbeheertypen te zien. Negatieve effecten zijn uitgesloten.

³² Landschapskader Noord- en Midden-Limburg, 10 juli 2009.

8.3.2 Zilvergroene natuurzone

Waarde als ecologische verbinding en voor nabijgelegen goudgroene natuurzone

Zoals hiervoor aangegeven, richten de werkzaamheden zich op het verbeteren van de aanwezige natuurwaarden. Hiermee verbetert de kwaliteit van de functionele eenheid die is gelegen binnen de goudgroene en zilvergroene natuurzone en de functie van de zilvergroene natuurzone ter plaatse.

Kernkwaliteiten Rivierdal

Ten aanzien van de doelstellingen zijn de volgende effecten aan de orde als gevolg van de herinrichting:

- *Natuurlijk*: De herinrichting gaat niet ten koste van het natuurlijk fundament van het landschap. Het verwijderen van de invasieve uitheemse watervlinder draagt bij aan het terugbrengen van de originaliteit binnen het landschap. Hiermee heeft herinrichting een positief effect.
- *Cultuur(historie)*: De werkzaamheden beperken zich tot het verwijderen van ongewenste elementen en aanbrengen van gewenste elementen. Cultuurhistorische waarden worden hierbij niet aangetast. De herinrichting heeft geen effect op deze kernkwaliteit.
- *Visueel-ruimtelijk*: Het verwijderen van watervlinder en aanbrengen van hout hebben geen invloed op de openheid van het landschap. Het kappen van bomen leidt tot meer openheid. De maatregelen hebben geen effect op de grootte van het gebied. De herinrichting heeft geen wezenlijk effect op de visueel-ruimtelijke kernkwaliteit.

8.4 Toetsing

Uit de vorige paragraaf volgt dat geen negatieve effecten als gevolg van de herinrichting voor de goudgroene en zilvergroene natuurzone zijn voorzien. Dit betekent dat wordt voldaan aan de eisen uit artikel 2.6.2 (Geconsolideerde versie Omgevingsverordening Limburg 2014 (versie december 2019)). Een nadere toetsing aan het nee-tenzij-regime (artikel 2.6.3) is derhalve niet vereist.

8.5 Conclusie

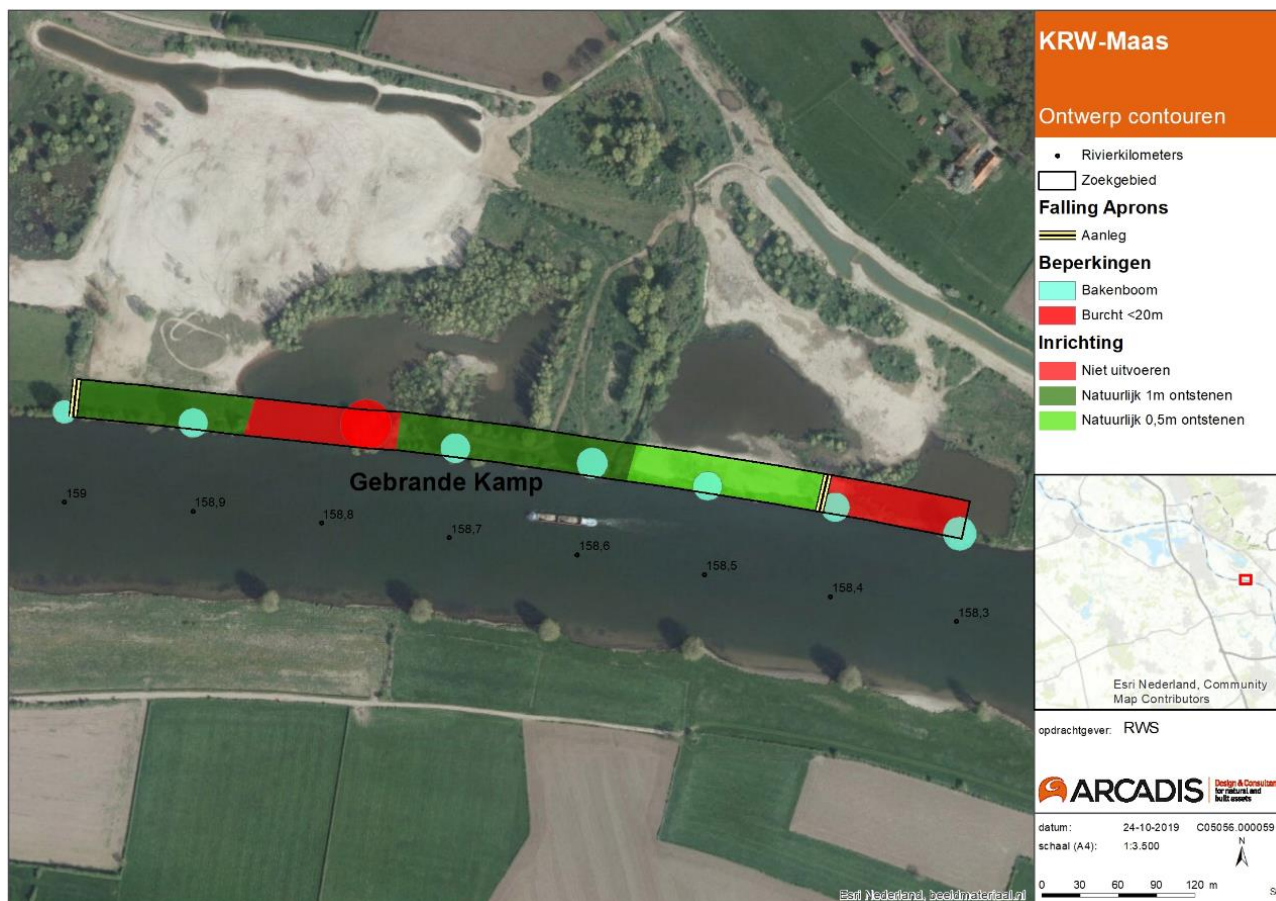
Herinrichting van Biesweerd leidt niet tot effecten op ecologische waarden, kenmerken en kernkwaliteiten van de goudgroene en zilvergroene natuurzone. Aan de voorwaarden uit het beleid voor de goudgroene en zilvergroene natuurzone wordt voldaan bij de herinrichting van Biesweerd. Aanvullende toetsing of maatregelen zijn niet vereist.

9 OEVER GEBRANDE KAMP

9.1 Voornemen

9.1.1 Huidige situatie

De oever van werkgebied Gebrande Kamp is de rechteroever van de Maas, ten zuiden van Middelaar in Limburg (zie Figuur 26 en Figuur 27). In de huidige situatie is een afwisselend zandig terrein, met struweel en verschillende plassen en nevengeulen. Enkele van deze plassen staan in verbinding met de Maas. Daarnaast mondt de Tielebeek in de Maas. In Figuur 26 is het zoekgebied weergegeven.

Figuur 26 Ontwerp contouren van de oever van de Maas in het zoekgebied

Figuur 27 Ontwerp contouren van het achterliggende deel van het zoekgebied

9.1.2 Voorgenomen ingreep

Voornemen

De voorgenomen werkzaamheden bestaan uit het aanleggen van een natuurvriendelijke oever (Figuur 26), het loskoppelen van de geul van de Tielebeek in het oosten van het zoekgebied en het graven van een nieuwe geul met een verbinding met de oude geul (Figuur 27). Daarbij wordt de plas grenzend aan de oeverwal gedempt en opgehoogd. De plas wordt deels verondiept, maar ook deels verdiept. Op deze manier blijft er in droge periodes water staan en komen vissen niet op het droge te liggen. Vanuit het DNA van de rivier (geomorfologische eigenschappen), is het logischer om een geul aan te leggen dan de huidige plassenstructuur. Met het verondiepen wordt tegelijkertijd een moeraszone gecreëerd. Daarnaast wordt ook de oostelijke oeverstrook deels opgehoogd, zodat deze in een later stadium ook ontsteend kan worden en ingericht wordt als natuurvriendelijke oever. Op meerdere locaties wordt de onnatuurlijke oeverbekleding (mogelijk inclusief aanwezig vegetatie) verwijderd. Bij de werkzaamheden wordt de aanwezige beverburcht ontzien (geen werkzaamheden binnen 30 meter afstand van de burcht) en de bakenbomen blijven behouden.

Tussen rivierkilometers (rkm) 158 en 159 worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Rkm 158,55-158,75 en 158,85-159: Verwijderen van nog aanwezige stortsteen langs de oever tot 1 meter onder ontwerppeil.
- Rkm 158,45-158,55: Verwijderen van nog aanwezige stortsteen langs de oever tot 0,5 meter onder ontwerppeil.
- Rkm 158 -159: Preventief ontgraven gaat langs de gehele oever plaatsvinden.
- Rkm 158,45 en 159: Aanleg van twee falling aprons³³.
- Rkm 158,45-158,6: Deels dempen van bestaande plas (bodemhoogte circa NAP+8,85 m), zodat grasland met meidoornstruweel kan ontwikkelen.
- Rkm 158,45-158,6: Deels verdiepen van bestaande plas (bodemhoogte circa NAP+7 m) tot volwaardige geul.
- Rkm 158,4: Graven van een verbinding tussen de bestaande kwelgeul en de nieuwe geul. Deze verbinding bestaat uit een laagte van NAP +7 – NAP +8 meter door bestaand struweel heen.
- Rkm 158,6: Dampen van bestaande verbinding tussen de kwelgeul en de Tielebeek. Dit voorkomt instroming van water uit de Tielebeek in de kwelgeul.
- Rkm 158,3-158,6: Afrasteren van de noordoostelijke kant van de kwelgeul ter voorkoming van grazers die bij het water komen.

Werkzaamheden

Uitvoering kan op twee manieren plaatsvinden. Exacte uitvoering is nog niet bepaald:

1. Werkzaamheden worden met een kraan vanaf het water (per schip en/of ponton) uitgevoerd.
2. Werkzaamheden worden met een graafmachine en vrachtwagens vanaf de oever uitgevoerd.

Het werkgebied is het deel in het zoekgebied waar daadwerkelijk werkzaamheden voorzien zijn ten behoeve van de uitvoering.

Planning

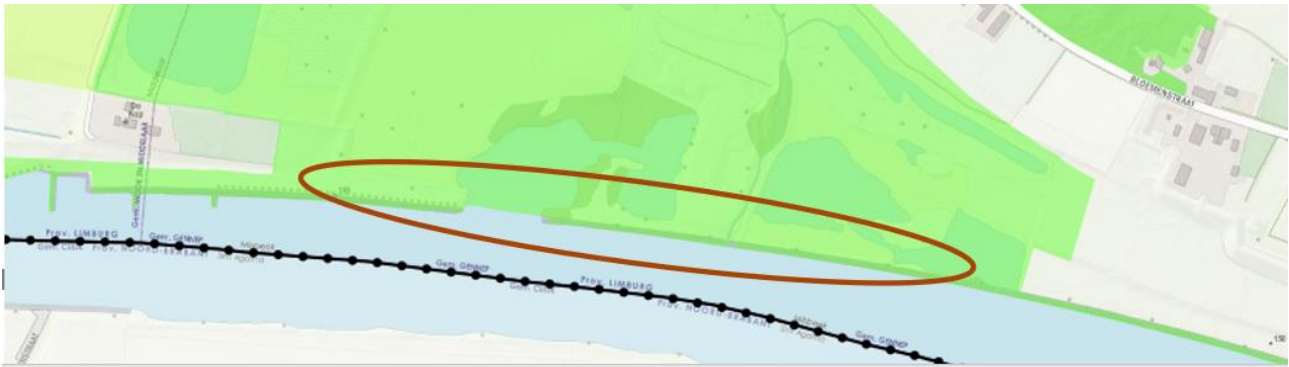
De planning is nog niet bekend.

9.2 Wezenlijke waarden en kenmerken

9.2.1 Ligging

Figuur 28 geeft de ligging van de goudgroene natuurzone binnen het werkgebied. De zilvergroene natuurzone bevindt zich buiten het werkgebied.

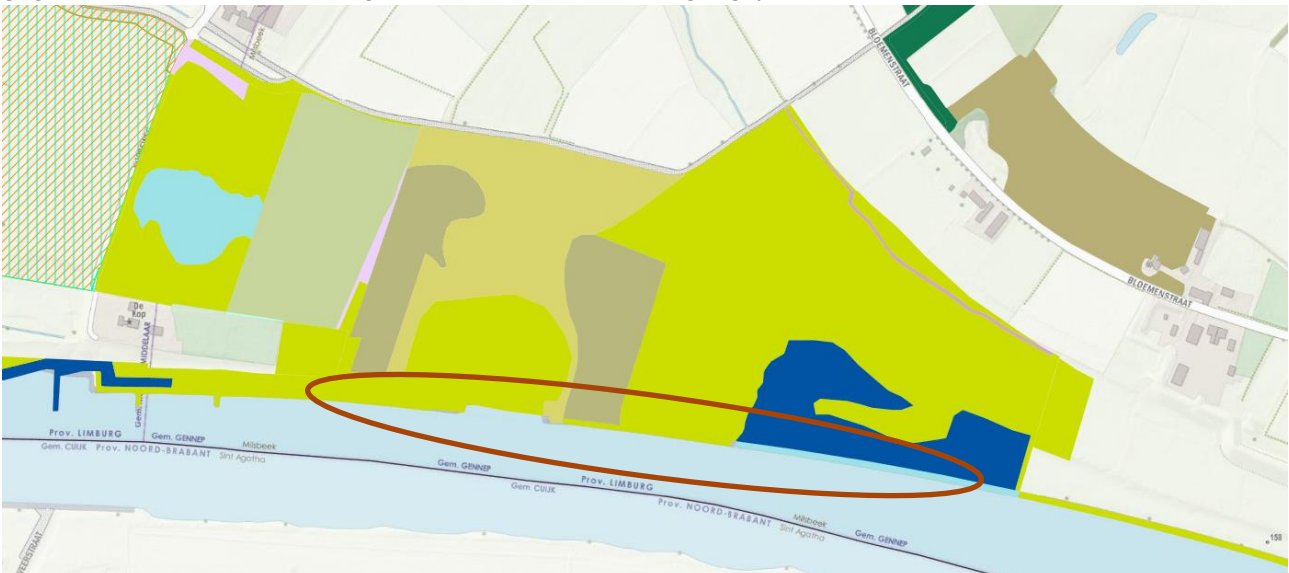
³³ Dit zijn stenige oevers die na afslag van de oever inzakken, waardoor weer een stabiele situatie ontstaat.

Figuur 28 Ligging van de Goudgroene natuurzone (groen) en Zilvergroene natuurzone (geelgroen) in en om het werkgebied. Kaart afkomstig van <https://www.polviewer.nl/>

9.2.2 Aanwezigheid wezenlijke waarden en kenmerken

Voor de aanwezigheid van wezenlijke waarden en kenmerken is de aanwezigheid van de goudgroene natuurzone van belang. Dit betekent dat voor “bestaande natuurgebieden de actueel aanwezige natuurbeheertypen en de nagestreefde natuurdoeltypen en voor te realiseren natuurgebieden de nagestreefde natuurdoeltypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het Provinciaal Natuurbeheerplan” van belang zijn. Figuur 29 laat zien dat binnen het werkgebied de natuurbeheertypen N02.01 Rivier, N04.02 Zoete Plas, N11.01 Droog Schraalgrasland, N12.02 Kruiden- en faunarijck grasland en N12.06 Ruigteveld aanwezig zijn. N07.01 Droge Heide en N12.04 Zilt- en overstromingsgrasland zijn rondom het werkgebied aanwezig. Figuur 30 laat de ambitie zien. Het gaat hier om behoud van bestaande natuur. Over het specifieke soort natuur dat geambieerd wordt, is geen informatie gegeven. Behoud van de huidige natuurwaarden is het uitgangspunt.

Figuur 29 Beheertypekaart 2020 zonder N00.01. Kaart is afkomstig van <https://portal.prvlimburg.nl/viewer/app/default>. Lichtblauw: N04.02; Zoete Plas, Donkerblauw: N03.01; Beek en bron, Lichtgroen: N12.02; Kruiden- en faunarijck grasland, Donkergroen: N15.02; Dennen-, eiken- en beukenbos

Figuur 30 Ambitiekaart 2020. Kaart is afkomstig van <https://portal.prvlimburg.nl/viewer/app/default>. Donkergroen: Bestaande natuur

9.3 Effecten

De werkzaamheden vinden plaats langs de oever van de Maas. Met het uitvoeren van deze maatregelen in het kader van KRW wordt gestreefd naar een zo natuurlijk mogelijk rivierecosysteem binnen de randvoorwaarden vanuit verschillende sectoren. De werkzaamheden leiden hier tot een meer natuurlijke aansluiting van de kruiden- en faunarijke graslanden met de rivier. Een deel van deze graslanden gaat dan ook verloren ten gunste van zandstrandjes en slikkige oevers waar meer pionierssoorten voor kunnen komen. Herstel van de graslanden is echter wel grotendeels voorzien en door aanzanding is een kwaliteitsverbetering mogelijk, omdat soorten uit stroomdalgraslanden zich meer kunnen vestigen.

Een deel van het natuurbeheertype beek en bron verdwijnt. In de praktijk is hier echter geen sprake van een verlies: hier is niet overal sprake van open water. De natuurwaarden ter plaatse zijn beperkt, het zijn met name de overgangen van nat naar droog waar de bijzondere natuurwaarden aanwezig zijn. Dit verbetert door het voorgestelde ontwerp. Hier is derhalve sprake van een aanpassing, maar niet van een verlies. Hier is geen sprake van een wezenlijk negatief effect.

9.4 Toetsing

Uit de vorige paragraaf volgt dat geen negatieve effecten door de herinrichting voor de goudgroene natuurzone zijn voorzien. Dit betekent dat wordt voldaan aan de eisen uit artikel 2.6.2 (Geconsolideerde versie Omgevingsverordening Limburg 2014 (versie december 2019)). Een nadere toetsing aan het neetenzij-regime (artikel 2.6.3) is derhalve niet vereist.

9.5 Conclusie

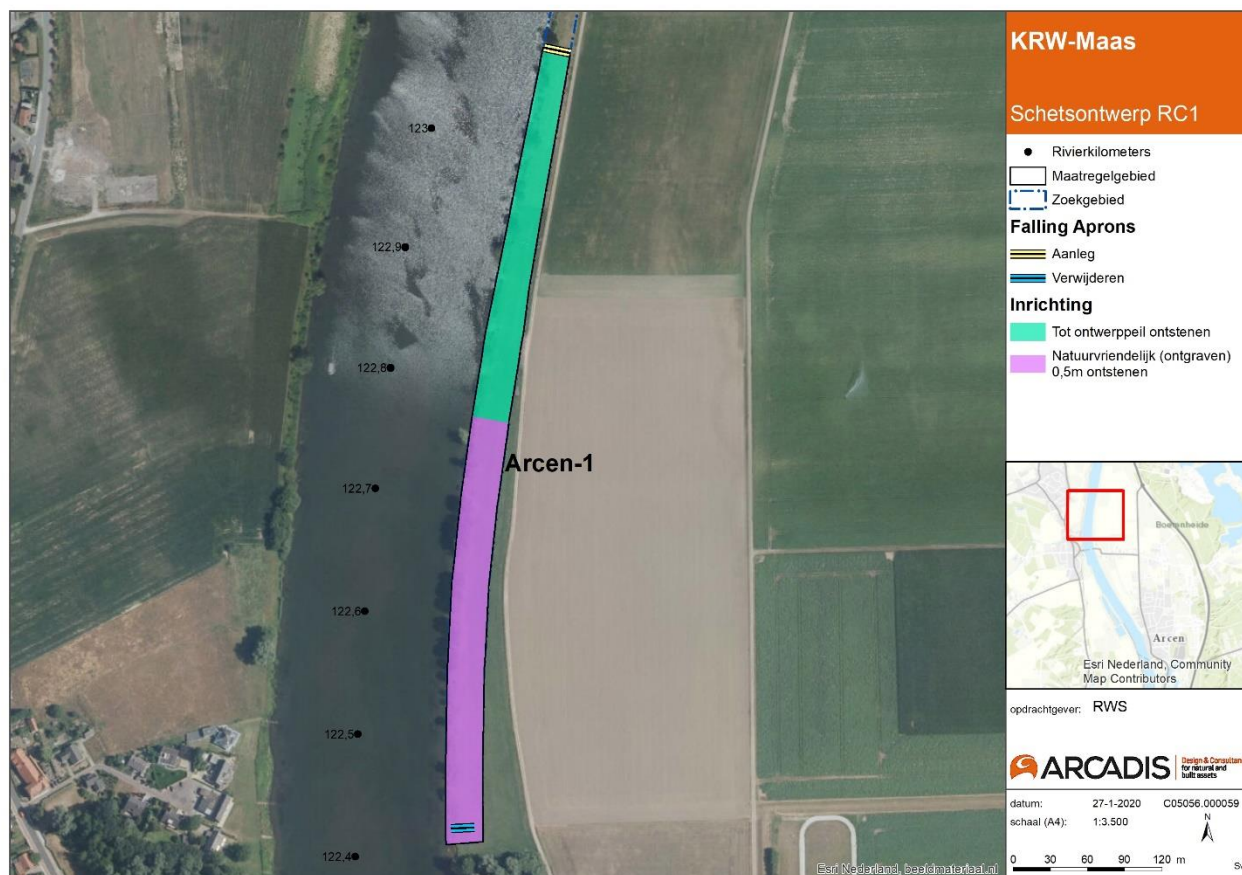
Herinrichting van Oever Gebrande Kamp leidt niet tot effecten op ecologische waarden en kenmerken van de goudgroene natuurzone. Aan de voorwaarden uit het beleid voor de goudgroene natuurzone wordt voldaan bij de herinrichting van oever Gebrande Kamp. Aanvullende toetsing of maatregelen zijn niet vereist.

10 ARCEN-1

10.1 Voornemen

10.1.1 Huidige situatie

Arcen-1 is een oever gelegen aan de Maas nabij Arcen en tegenover Broekhuizenvorst in Limburg (Figuur 31). Het werkgebied bestaat uit de oever en het naastgelegen grasland. Het gebied heeft een oppervlakte van 1,83 ha en een lengte van ongeveer 700 meter. In de huidige situatie is binnen het werkgebied een stenen oever aanwezig en sterk begraasd grasland met weinig struweel. In Figuur 31 is het werkgebied weergegeven.

Figuur 31 Zoekgebied Arcen-1 met het schetsontwerp

10.1.2 Voorgenomen ingreep

Voornemen

Het voornemen is de aanleg van een natuurvriendelijke oever over de hele lengte van het zoekgebied. Hiertoe wordt de oeverbescherming verwijderd:

- Tot ongeveer halverwege het traject (rivierkilometer 122,4 tot ongeveer 122,8) wordt alle bestorting en eventuele onnatuurlijke grindlagen vanaf de oever tot 1 meter onder ontwerppeil verwijderd.
- Langs de rest van het zoekgebied wordt alle bestorting en eventuele onnatuurlijke grindlagen vanaf de oever tot 0,5 meter onder ontwerppeil verwijderd.
- De overgang tussen de ontsteningsniveaus zal als een geleidelijk overgang worden aangelegd.

Er dient preventief ontgraven te worden vanuit nautisch oogpunt. Daarbij wordt tot 10 meter vanaf de oever gegraven. Ten behoeve van preventieve ontgraving wordt alle aanwezige begroeiing verwijderd.

Aan de benedenstroomse grens van het zoekgebied zal een Falling Apron³⁴ worden aangelegd om voortschrijdende erosie in de lengterichting van de rivier tegen te gaan. Aan de bovenstroomse zijde is dit niet noodzakelijk, aangezien de oever bovenstrooms al natuurlijk erodeert. Hier wordt een aanwezige Falling Apron verwijderd.

Als er niet preventief ontgraven zal worden wordt het aanwezige struweel langs de oever verwijderd, daar waar dat noodzakelijk is. Dit gebeurt zo beperkt mogelijk en alleen daar waar oeverbestorting aanwezig is en verwijderd gaat worden. Dit gaat om circa 1-3 meter vanaf de ontwerpwaterlijn. Op basis van de profielmetingen wordt dit duidelijk. De aanwezige bomen zullen zoveel mogelijk behouden blijven, maar kunnen vervolgens als gevolg van natuurlijke erosie wel ondermijnd worden en uiteindelijk omvallen.

Werkzaamheden

Uitvoering kan op twee manieren plaatsvinden. Exacte uitvoering is nog niet bepaald:

1. Werkzaamheden worden met een kraan vanaf het water (per schip en/of ponton) uitgevoerd.
2. Werkzaamheden worden met een graafmachine en vrachtwagens vanaf de oever uitgevoerd.

Het werkgebied is het deel in het zoekgebied waar daadwerkelijk werkzaamheden voorzien zijn ten behoeve van de uitvoering.

Planning

De planning is nog niet bekend.

10.2 Wezenlijke waarden en kenmerken

10.2.1 Ligging

Figuur 32 geeft de ligging van de goudgroene en zilvergroene natuurzone binnen het werkgebied.

Figuur 32: Ligging van de Goudgroene natuurzone (groen) en Zilvergroene natuurzone (geelgroen) in en om het werkgebied. Kaart afkomstig van <https://www.polviewer.nl/>

³⁴ Dit zijn stenige oevers die na afslag van de oever inzakken, waardoor weer een stabiele situatie ontstaat.

10.2.2 Aanwezigheid wezenlijke waarden en kenmerken

10.2.2.1 Goudgroene natuurzone

Voor de aanwezigheid van wezenlijke waarden en kenmerken is de aanwezigheid van de goudgroene natuurzone van belang. Dit betekent dat voor “bestaande natuurgebieden de actueel aanwezige natuurbeheertypen en de nagestreefde natuurdoeltypen en voor te realiseren natuurgebieden de nagestreefde natuurdoeltypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het Provinciaal Natuurbeheerplan” van belang zijn.

Figuur 33a laat zien dat binnen het werkgebied het natuurbeheertype N12.02 Kruiden- en faunarijck grasland aanwezig is. N14.01 Rivier- en beekbegeleidend bos is rondom het werkgebied aanwezig. Figuur 33b laat de ambitie zien. Het gaat hier om behoud van bestaande natuur en gerealiseerde areaaluitbreiding natuur. Over het specifieke soort natuur dat geambieerd wordt, is geen informatie gegeven. Behoud van de huidige natuurwaarden is het uitgangspunt.

Figuur 33 (a) Beheertypenkaart 2020 zonder N00.01. Kaart is afkomstig van <https://portal.prvlimburg.nl/viewer/app/default>. Groen: N12.02; Kruiden- en faunarijck grasland, Lichtblauw: N14.01; Rivier- en beekbegeleidend bos. (b) Ambitiekaart 2020. Kaart is afkomstig van <https://portal.prvlimburg.nl/viewer/app/default>. Rood gearceerd: Nog verpachte verworven natuur, pachtbeëindiging niet subsidiabel, Groen gearceerd: gerealiseerde areaaluitbreiding natuur. Donkergroen: Bestaande natuur

10.2.2.2 Zilvergroene natuurzone

Waarde als ecologische verbinding

De zilvergroene natuurzone heeft een functie als verbinding tussen beschermde natuurgebieden. Hier wordt de zilvergroene natuurzone gezien als onderdeel van de goudgroene natuurzone. Het verbindt de goudgroene natuurzone met de Maas en wordt daarom niet los gezien. De functie van de goudgroene natuurzone ligt met name in het verbinden van natuurgebieden langs de oevers van de Maas. De functie van de zilvergroene natuurzone voor Natura 2000-gebieden is hier beperkt.

Waarde voor nabijgelegen goudgroene natuurzone

De zilvergroene zone wordt hier gezien als onderdeel van de goudgroene natuurzone. Het gaat hier om een stenige oever waarvan de bescherming bijdraagt aan de robuustheid van de goudgroene zone. Dit zorgt voor een robuustere groeiplaats en leefgebied voor aanwezige soorten.

Kernkwaliteiten

De provincie heeft een beschrijving gemaakt van de kernkwaliteiten per landschapstype.³⁵ Hierbij gaat het om het landschapstype "Rivierdal". De kernkwaliteiten van het landschapstype "Rivierdal" zijn door de provincie beschreven, zie volgende tekstkader.

Kernkwaliteiten

Natuurlijk

Dit landschap dankt haar originaliteit aan haar natuurlijk fundament, dat de Maas hier gedurende tienduizenden jaren heeft ingesleten en neergelegd. Het rivierdal van de Maas bestaat uit drie verschillende verschijningsvormen. In de eerste plaats de verschillende Maasterrassen met de daar doorheen lopende oude Maasmeanders. Deze zijn vaak nog herkenbaar door hun lagere ligging. De terrasranden zelf zijn op veel plekken nog herkenbaar als steilranden in het landschap. In de tweede plaats is er het typische Maasheggenlandschap dat zich vooral op het laagterras bevindt in Noord-Limburg. Tenslotte ligt er rond Roermond het Maasplassengebied, ontstaan als gevolg van grootschalige grindwinning. Het Roer- en Maasdal hebben een bijzondere betekenis als kerngebied voor allerlei natuurwaarden en als ecologische verbidingszone met onder andere verlandingsvegetaties, bronmilieus, rivierduinen, stroomdalgraslanden en ooibossen.

Cultuur(historie)

Vanuit cultuurhistorisch opzicht is het rivierdal eveneens van bijzondere betekenis. De vruchtbare gronden werden al vroeg door de mens in gebruik genomen, voornamelijk als (oud) grasland, waarbij op de hogere delen velden en kampen ontstonden. Daarnaast was de Maas een belangrijke handelsroute, waarvan verschillende kastelen en nederzettingen vandaag de dag nog de stille getuigen zijn. Een bijzonder landschap vanuit cultuurhistorische optiek tenslotte is het Maasheggengebied. Hier is als gevolg van de aanleg van een heel fijnmazig stelsel van hagen, die dienden als veekering, een heel bijzonder kleinschalig landschap ontstaan.

Visueel-ruimtelijk

Over het algemeen is het rivierdal half open van karakter en worden de randen van de open gebieden bepaald door groene elementen. Door de grootte en diversiteit van het rivierdal is ook de visueel-ruimtelijke kwaliteit van het rivierdal heel divers. De ontwikkeling van de Maasplassen heeft geleid tot het ontstaan van één van de grootste open gebieden van Limburg. Tegelijkertijd liggen in het rivierdal ook verschillende bosgebieden en steden, welke besloten van karakter zijn. De oude bouwlanden die als veld bekend zijn vormen relatief open ruimtes binnen de rivierdalen. Het maasheggenlandschap in het noorden kenmerkt zich echter juist door een grote mate van beslotenheid.

³⁵ Landschapskader Noord- en Midden-Limburg, 10 juli 2009.

10.3 Effecten

10.3.1 Goudgroene natuurzone

De werkzaamheden vinden plaats langs de oever van de Maas. Met het uitvoeren van deze maatregelen in het kader van KRW wordt gestreefd naar een zo natuurlijk mogelijk rivierecosysteem binnen de randvoorwaarden vanuit verschillende sectoren. Door het aanleggen van een natuurvriendelijke oever is een uitbreiding van natuur voorzien op de locatie. Dit draagt bij aan de ambitietypen. Negatieve effecten op de natuurdoeltypen zijn hier uit te sluiten.

10.3.2 Zilvergroene natuurzone

Waarde als ecologische verbinding en voor nabijgelegen goudgroene natuurzone

Als hiervoor aangegeven, richten de werkzaamheden zich op het verbeteren van de aanwezige natuurwaarden. Hiermee verbetert de kwaliteit van de functionele eenheid die is gelegen binnen de goudgroene en zilvergroene natuurzone en de functie van de zilvergroene natuurzone ter plaatse.

Kernkwaliteiten

Ten aanzien van de doelstellingen zijn de volgende effecten aan de orde als gevolg van de herinrichting:

- *Natuurlijk*: De herinrichting gaat niet ten koste van het natuurlijk fundament van het landschap. De aanleg van een natuurvriendelijke oever draagt juist bij aan het natuurlijk fundament omdat de oorspronkelijke invloed van de rivierdynamiek voor een deel wordt hersteld. Hiermee heeft herinrichting een positief effect.
- *Cultuur(historie)*: De herinrichting vindt plaats aan de oever van de Maas. Dit zijn van nature al de plaatsen waar erosie en aanzanding plaatsvond. Dit wordt door de werkzaamheden hersteld. Andere cultuurhistorische waarden worden door de werkzaamheden niet aangetast. De werkzaamheden hebben geen effect op deze kernkwaliteit.
- *Visueel-ruimtelijk*: De herinrichting heeft geen invloed op de lokale openheid van het landschap. De maatregelen hebben geen effect op de grootte van het gebied. Hiermee hebben de werkzaamheden een positief effect.

10.4 Toetsing

Uit de vorige paragraaf volgt dat geen negatieve effecten door de herinrichting voor de goudgroene en zilvergroene natuurzone zijn voorzien. Dit betekent dat wordt voldaan aan de eisen uit artikel 2.6.2 (Geconsolideerde versie Omgevingsverordening Limburg 2014 (versie december 2019)). Een nadere toetsing aan het nee-tenzij-regime (artikel 2.6.3) is derhalve niet vereist.

10.5 Conclusie

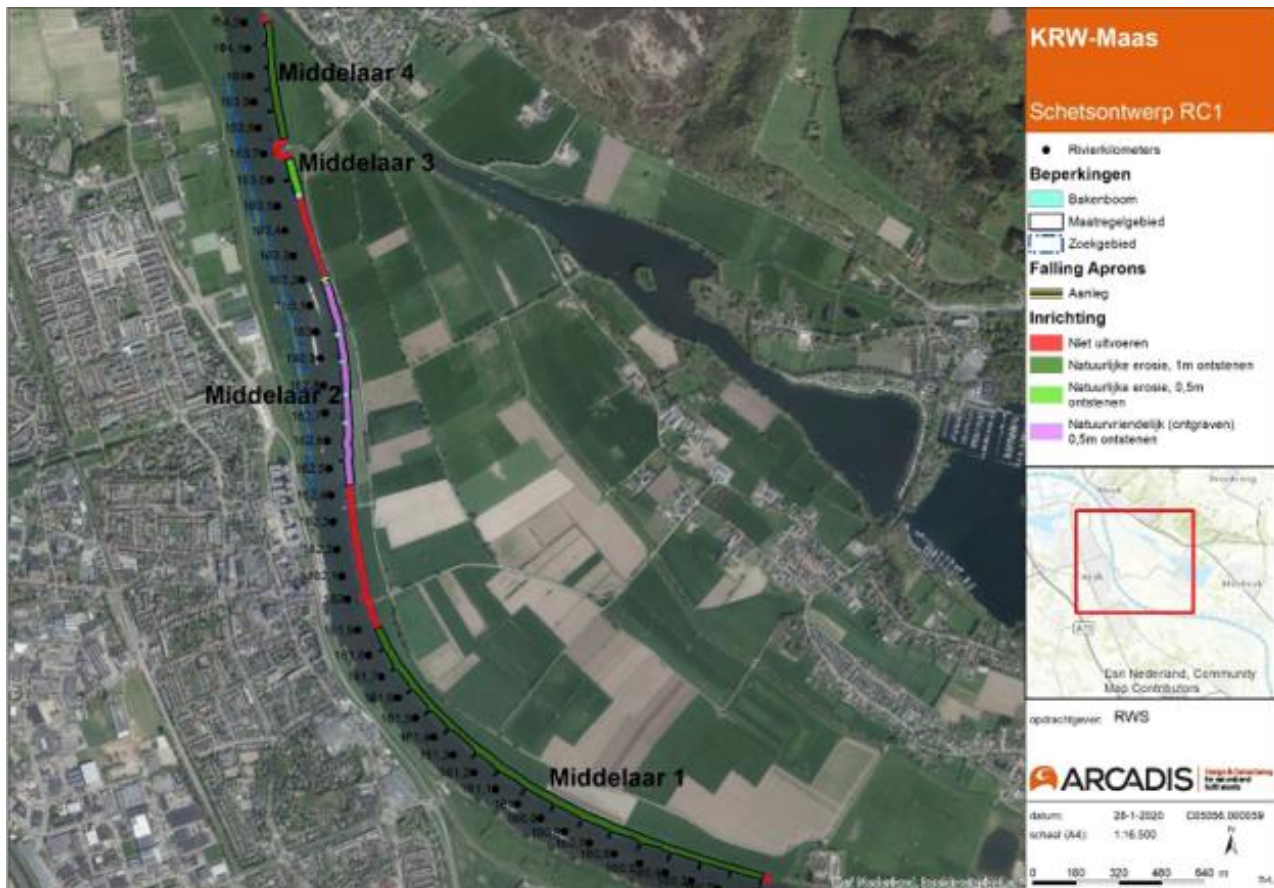
Herinrichting van Oever Arcen-1 leidt niet tot effecten op ecologische waarden, kenmerken en kernkwaliteiten van de goudgroene en zilvergroene natuurzone. Aan de voorwaarden uit het beleid voor de goudgroene en zilvergroene natuurzone wordt voldaan bij de herinrichting van Oever Arcen-1. Aanvullende toetsing of maatregelen zijn niet vereist.

11 OEVER MIDDELAAR

11.1 Voornemen

11.1.1 Huidige situatie

De oever van Middelaar is een stenen oever aan de Maas, gelegen ten oosten van Cuijk in Limburg (Figuur 34). Het zoekgebied heeft een oppervlakte van 12,15 ha en een lengte van ongeveer 4,8 kilometer. In de huidige situatie is er in het zuiden van het werkgebied een stenige oever met aangrenzend een begraasd grasland aanwezig, in het noorden van het werkgebied zijn meerdere bomen en struwelen aanwezig. In Figuur 34 is het werkgebied weergegeven.

Figuur 34 Zoekgebied Middelaar met het schetsontwerp

11.1.2 Voorgenomen ingreep

Voornemen

Voor de aanleg van een natuurvriendelijke oever wordt stortsteen tot 1 meter onder stuwpeil verwijderd. Hierbij wordt tussen rivierkilometer 162,5 en 163,5 preventief ontgraven vanwege scheepvaart. De overige delen worden preventief ontgraven of de oever kan zich vrij ontwikkelen, afhankelijk van de bodemkwaliteit. Mogelijk worden bomen gekapt, waar deze niet kunnen worden ingepast in het ontwerp.

Het zoekgebied wordt ingedeeld in vier deeltrajecten:

1. Vanaf de krib bij rivierkilometer 160,07 tot de krib bij rivierkilometer 161,9.
2. Vanaf de krib bij rivierkilometer 162,43 tot de knik in de oeverlijn rond rivierkilometer 163,18. Dit traject is zo gekozen vanwege de beperkte erosie lengte als gevolg van de ligging van de weg.
3. Vanaf de krib bij rivierkilometer 163,5 tot de krib bij rivierkilometer 163,67.
4. Vanaf de krib bij rivierkilometer 163,75 tot de krib bij rivierkilometer 164,2.

Tussen de deeltrajecten worden geen maatregelen genomen vanwege aanwezigheid van restanten van een Romeinse brug, een gevuld kribvak, behoud van oude aanlegplaats, ligging van een weg en aanwezigheid van de oude veerstoep.

Het voornemen is de aanleg van een natuurvriendelijke oever over een deel van de lengte van het zoekgebied. Hiertoe wordt de oeverbescherming verwijderd:

- Langs het 1e deeltraject van deze maatregel wordt alle bestorting en eventuele onnatuurlijke grindlagen vanaf de oever tot 1 meter onder ontwerppeil verwijderd.
- Langs het 2e deeltraject van deze maatregel wordt alle bestorting en eventuele onnatuurlijke grindlagen vanaf de oever tot 0,5 meter onder ontwerppeil verwijderd.
- Langs het 3e deeltraject van deze maatregel wordt alle bestorting en eventuele onnatuurlijke grindlagen vanaf de oever tot 0,5 meter onder ontwerppeil verwijderd.
- Langs het 4e deeltraject van deze maatregel wordt alle bestorting en eventuele onnatuurlijke grindlagen vanaf de oever tot 1 meter onder ontwerppeil verwijderd.
- Over het gehele traject blijven de kribben behouden.
- Onder de kruin van de aanwezige bakenbomen in deel traject 2 en 3, worden de oever- en taludbestorting intact gelaten. Hierbij wordt een minimale straal van 5 meter aangehouden.

Aan het begin en eind van het maatregelgebied worden Falling Aprons³⁶ aangelegd om voortschrijdende erosie in de lengterichting van de rivier tegen te gaan. Alleen aan de bovenstroomse grens van deelgebied 1 wordt geen Falling Apron aangelegd, aangezien de bovenstroomse oever al vrij erodeert.

Langs de oever wordt het eventueel aanwezige struweel verwijderd, daar waar dat noodzakelijk is. Dit zo beperkt mogelijk en alleen daar waar oeverbestorting aanwezig is en verwijderd gaat worden. Dit gaat om circa 1-3 meter vanaf de ontwerpwaterlijn. Bakenbomen worden gespaard.

Binnen deelgebied 1, 2 en 3 wordt niet preventief ontgraven, vanuit nautisch oogpunt is daar geen noodzaak toe. Binnen deelgebied 2 dient preventief ontgraven te worden, vanuit nautisch oogpunt. Daarbij wordt tot 10 meter vanaf de oever gegraven.

Werkzaamheden

Uitvoering kan op twee manieren plaatsvinden. Exacte uitvoering is nog niet bepaald:

1. Werkzaamheden worden met een kraan vanaf het water (per schip en/of ponton) uitgevoerd.
2. Werkzaamheden worden met een graafmachine en vrachtwagens vanaf de oever uitgevoerd.

Het werkgebied is het deel in het zoekgebied waar daadwerkelijk werkzaamheden voorzien zijn ten behoeve van de uitvoering.

Planning

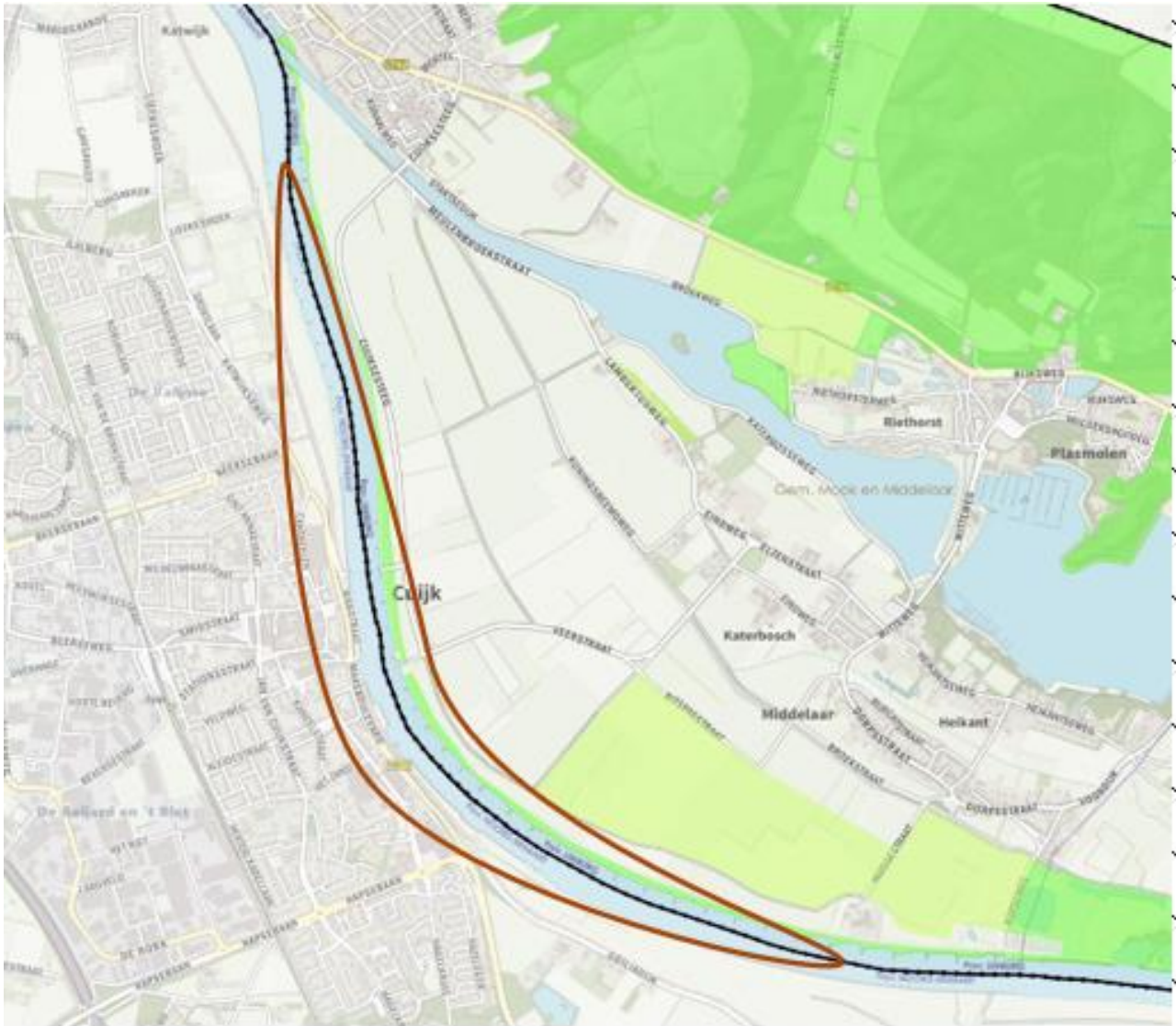
De planning is nog niet bekend.

11.2 Wezenlijke waarden en kenmerken

11.2.1 Ligging

Figuur 35 geeft de ligging van de goudgroene natuurzone binnen het werkgebied. De zilvergroene natuurzone ligt buiten het werkgebied.

³⁶ Dit zijn stenige oevers die na afslag van de oever inzakken, waardoor weer een stabiele situatie ontstaat.

Figuur 35 Ligging van de Goudgroene natuurzone (groen) en Zilvergroene natuurzone (geelgroen) in en om het werkgebied. Kaart afkomstig van <https://www.polviewer.nl/>

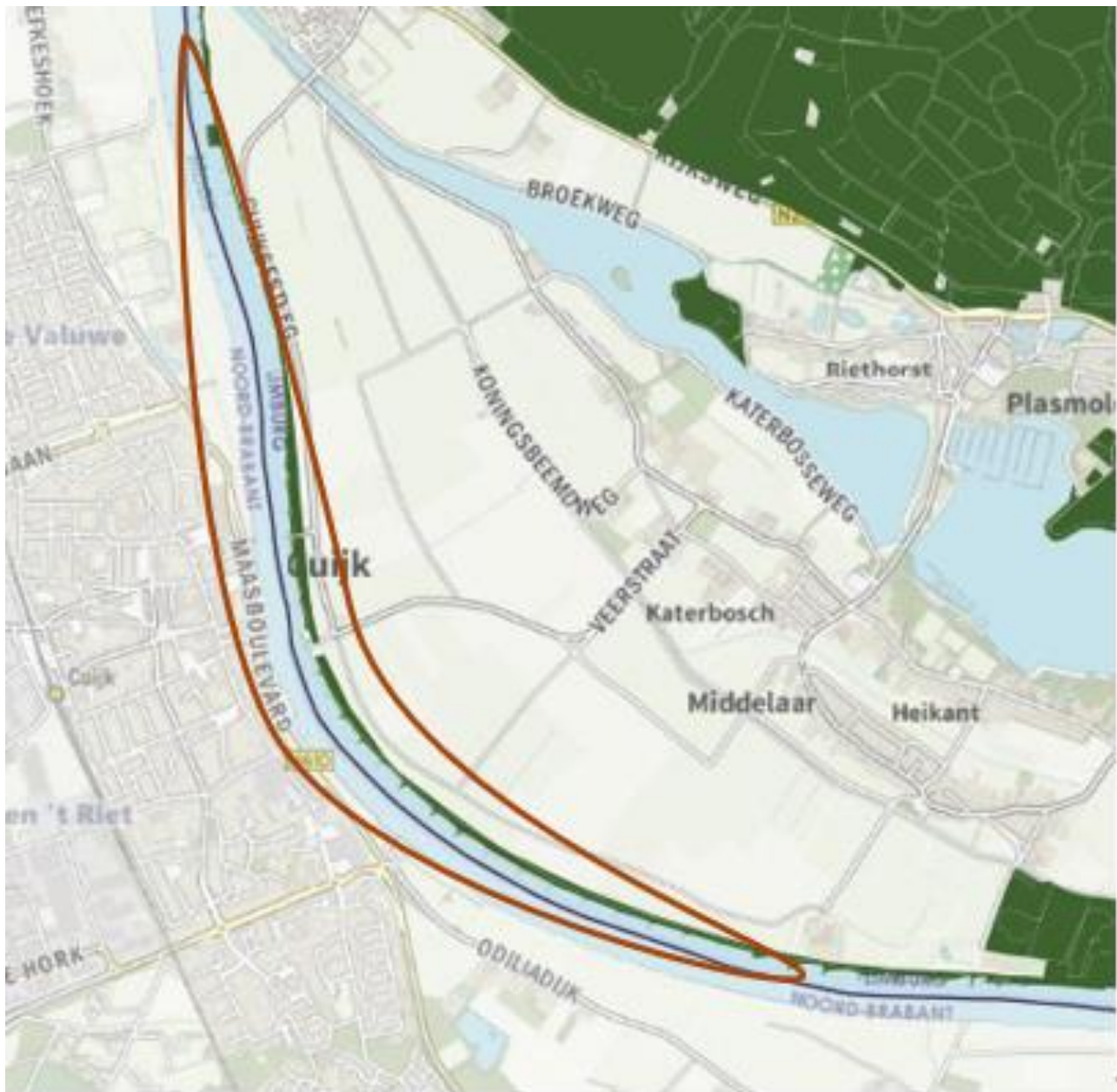
11.2.2 Aanwezigheid wezenlijke waarden en kenmerken

Voor de aanwezigheid van wezenlijke waarden en kenmerken is de aanwezigheid van de goudgroene natuurzone van belang. Dit betekent dat voor “bestaande natuurgebieden de actueel aanwezige natuurbeheertypen en de nagestreefde natuurdoeltypen en voor te realiseren natuurgebieden de nagestreefde natuurdoeltypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het Provinciaal Natuurbeheerplan” van belang zijn.

Figuur 36 laat zien dat binnen het werkgebied de natuurbeheertypen N02.01 Rivier en N12.02 Kruiden- en faunairijk grasland aanwezig zijn. A02.01 Botanisch waardevol akkerland en A02.02 Botanisch waardevol grasland is buiten het werkgebied aanwezig. Figuur 37 laat de ambitie zien. Het gaat hier om behoud van bestaande natuur. Over het specifieke soort natuur dat geambieerd wordt, is geen informatie gegeven. Behoud van de huidige natuurwaarden is het uitgangspunt.

Figuur 36 Beheertypekaart 2020 zonder N00.01. Kaart is afkomstig van <https://portal.prvlimburg.nl/viewer/app/default>. Donkerblauw: N02.01; Rivier, Geelgroen: N12.02; Kruiden- en faunairijk grasland. Groen-/oranje gearceerd: A02.01; Botanisch waardevol akkerland en A02.02; Botanisch waardevol grasland. De laatste twee beheertypen bevinden zich buiten het plangebied

Figuur 37 Ambitiekaart 2020. Kaart is afkomstig van <https://portal.prvlimburg.nl/viewer/app/default>. Donkergroen: bestaande natuur

11.3 Effecten

De werkzaamheden vinden plaats langs de oever van de Maas. Met het uitvoeren van deze maatregelen in het kader van KRW wordt gestreefd naar een zo natuurlijk mogelijk rivierecosysteem binnen de randvoorwaarden vanuit verschillende sectoren. De werkzaamheden leiden hier tot een meer natuurlijke aansluiting van de kruiden- en faunarijke graslanden met de rivier. Een deel van deze graslanden gaat dan ook verloren ten gunste van zandstrandjes en slikkige oevers waar meer pionierssoorten voor kunnen komen. Herstel van de graslanden is echter wel grotendeels voorzien en door aanzanding is een kwaliteitsverbetering mogelijk, omdat soorten uit stroomdalgraslanden zich meer kunnen vestigen.

11.4 Toetsing

Uit de vorige paragraaf volgt dat geen negatieve effecten door de herinrichting voor de goudgroene natuurzone zijn voorzien. Dit betekent dat wordt voldaan aan de eisen uit artikel 2.6.2 (Geconsolideerde versie Omgevingsverordening Limburg 2014 (versie december 2019)). Een nadere toetsing aan het neentenzij-regime (artikel 2.6.3) is derhalve niet vereist.

11.5 Conclusie

Herinrichting van Oever Middelaar leidt niet tot effecten op ecologische waarden en kenmerken van de goudgroene natuurzone. Aan de voorwaarden uit het beleid voor de goudgroene natuurzone wordt voldaan bij de herinrichting van Oever Middelaar. Aanvullende toetsing of maatregelen zijn niet vereist.

BIJLAGE A KADER PROVINCIE NOORD-BRABANT

De volgende tekst is afkomstig uit Interim omgevingsverordening Noord-Brabant (geraadpleegd op 19 maart 2020).

Paragraaf 3.2.3 Natuur Network Brabant

Artikel 3.15 Bescherming Natuur Network Brabant

Lid 1

Een bestemmingsplan van toepassing op Natuur Network Brabant:

1. Strekt tot het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken.
2. Bevat regels gericht op de bescherming van de ecologische waarden en kenmerken en houdt daarbij ook rekening met andere aanwezige waarden en kenmerken, zoals rust, stilte, cultuurhistorische waarden en kenmerken.
3. Staat, zolang het Natuur Network Brabant niet is gerealiseerd, bestaande bebouwing en bestaande planologische gebruiksactiviteiten toe.

Lid 2

Als ecologische waarden en kenmerken gelden de natuurbeheertypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het natuurbeheerplan.

Lid 3

Als de inrichting en beheer van het Natuur Network Brabant binnen een gebied is verzekerd, stelt de gemeente binnen negen maanden een bestemmingsplan vast overeenkomstig het eerste lid.

Artikel 3.16 Externe werking Natuur Network Brabant

Lid 1

In aanvulling op de Wet natuurbescherming bepaalt een bestemmingsplan dat een ontwikkeling toelaat in Stedelijk Gebied of in Landelijk Gebied, die een aantasting geeft van de ecologische waarden en kenmerken in het Natuur Network Brabant, dat de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en de overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd, overeenkomstig artikel 3.22 Compensatie.

Lid 2

Op de overdraai van de wieken van een windturbine die buiten het Natuur Network Brabant staat, is het eerste lid van overeenkomstige toepassing.

Lid 3

Het eerste lid is niet van toepassing op een aantasting door de verspreiding van stoffen in lucht of water.

Artikel 3.17 Afwijkende regels ontwikkelingen in Natuur Network Brabant

Lid 1

Een bestemmingsplan van toepassing op Natuur Network Brabant kan een ontwikkeling toelaten als is voldaan aan de voorwaarden gesteld voor:

1. Nieuwe ontwikkelingen in het Natuur Network Brabant, overeenkomstig artikel 3.18.
2. Het nee, tenzij-principe, overeenkomstig artikel 3.19.
3. De saldo-benadering, overeenkomstig artikel 3.20.
4. Een kleinschalige uitbreiding, overeenkomstig artikel 3.21.

Lid 2

Het eerste lid is niet van toepassing op Natura 2000-gebied.

Artikel 3.18 Nieuwe ontwikkeling in het Natuur Network Brabant

Lid 1

Een bestemmingsplan kan bepalen dat het oprichten van kleinschalige bebouwing en bouwwerken ten behoeve van de natuurfunctie of het recreatieve medegebruik daarvan zijn toegestaan, als dit geen aantasting geeft van de ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Network Brabant.

Lid 2

Een bestemmingsplan kan bepalen dat ontwikkelingen binnen een omheind militair terrein zijn toegestaan als negatieve effecten op de ecologische waarden en kenmerken zo veel als mogelijk worden beperkt en er bij verlies van ecologische waarden en kenmerken wordt voldaan aan artikel 3.22 Compensatie.

Lid 3

Een bestemmingsplan kan bepalen dat nieuwvestiging is toegestaan als:

1. Het een deel van het Natuur Netwerk Brabant betreft dat door Stedelijk gebied loopt.
2. De nieuwvestiging geen aantasting geeft van de ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant.

Artikel 3.19 Toepassing van het Nee, tenzij-principe

Lid 1

Een bestemmingsplan dat toepassing geeft aan het nee, tenzij-principe, bevat een onderbouwing dat:

1. Er sprake is van een groot openbaar belang.
2. Er voor de ontwikkeling geen alternatieve locaties voorhanden zijn buiten het Natuur Netwerk Brabant.
3. Er geen andere oplossingen voorhanden zijn die de aantasting van het Natuur Netwerk Brabant voorkomen.
4. De negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt.
5. Er bij het verlies van ecologische waarden en kenmerken wordt voldaan aan artikel 3.22 Compensatie.
6. Op welke wijze de uitvoering en monitoring zijn verzekerd.

Lid 2

Voor het onderzoek naar alternatieve locaties geldt dat:

1. Gezocht wordt naar alternatieve locaties binnen de gemeente en in omliggende gemeenten.
2. Een alternatieve locatie overwegend dezelfde functie kan vervullen.
3. Tijdverlies en meerkosten zijn op zichzelf geen reden om een alternatief af te wijzen.

Lid 3

Voor een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid doen burgemeester en wethouders een verzoek als bedoeld in artikel 6.2 Procedure grenswijziging werkingsgebied op verzoek.

Artikel 3.20 Toepassing van de saldobenadering

Lid 1

Bij de saldobenadering is er sprake van een combinatie van onderling samenhangende plannen, projecten of handelingen waarvan één of enkele afzonderlijk een negatief effect hebben op het Natuur Netwerk Brabant, maar waarvan de gecombineerde uitvoering leidt tot een verbetering van de kwaliteit of kwantiteit van het Natuur Netwerk Brabant als geheel.

Lid 2

Een bestemmingsplan dat toepassing geeft aan de saldo-benadering, bevat een visie die de ontwikkelingen binnen het betrokken gebied in samenhang beziet en die tot doel heeft een grotere kwaliteitswinst voor meerdere functies, waaronder de natuur, te bereiken.

Lid 3

De visie beschrijft in ieder geval:

1. De omvang van het gebied.
2. De doelen voor de verbetering van de kwaliteit en kwantiteit van het Natuur Netwerk Brabant waardoor een beter functioneren van het Natuur Netwerk Brabant ontstaat.
3. Er bij verlies van ecologische waarden en kenmerken wordt voldaan aan artikel 3.22 Compensatie.
4. Op welke wijze de uitvoering en monitoring zijn verzekerd.

Lid 4

Voor een bestemmingsplan als bedoeld in het tweede lid doen burgemeester en wethouders een verzoek als bedoeld in artikel 6.2 Procedure grenswijziging werkingsgebied op verzoek.

Artikel 3.21 Kleinschalige herbegrenzing

Lid 1

Een bestemmingsplan kan een ontwikkeling binnen Natuur Netwerk Brabant mogelijk maken in het geval dat:

1. De aantasting van areaal Natuur Netwerk Brabant kleinschalig is.
2. De ontwikkeling slechts leidt tot een beperkte aantasting van de ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant.
3. De ontwikkeling leidt tot een kwalitatieve of kwantitatieve versterking van de ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant als geheel.
4. Er een afweging van alternatieven heeft plaatsgevonden.
5. Er sprake is van een goede landschappelijke en natuurlijke inpassing.
6. Er bij verlies van ecologische waarden en kenmerken wordt voldaan aan artikel 3.22 Compensatie.
7. Op welke wijze de uitvoering en monitoring zijn verzekerd.

Lid 2

Voor een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid doen burgemeester en wethouders een verzoek als bedoeld in artikel 6.2 Procedure grenswijziging werkingsgebied op verzoek.

Artikel 3.22 Compensatie

Lid 1

De verplichte compensatie vindt, naar keuze, plaats door:

1. Fysieke compensatie, overeenkomstig artikel 3.23.
2. Financiële compensatie, overeenkomstig artikel 3.24.

Lid 2

De omvang van de compensatie wordt bepaald door de omvang van het vernietigde of verstoorde areaal en de ontwikkeltijd van de aangetaste natuur, conform de volgende indeling:

1. Natuur met een ontwikkeltijd van 5 jaar of minder: geen toeslag.
2. Tussen 5 en 25 jaar te ontwikkelen natuur: toeslag van 1/3 in oppervlak.
3. Tussen 25 en 100 jaar te ontwikkelen natuur: toeslag van 2/3 in oppervlak.
4. Bij een ontwikkelingsduur van meer dan 100 jaar: de toeslag in oppervlak en de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer is maatwerk.
5. Bij verstoring van natuur: maatwerk.

Artikel 3.23 Fysieke compensatie

Lid 1

De fysieke compensatie vindt plaats in:

1. De niet gerealiseerde delen van het Natuur Netwerk Brabant.
2. De niet gerealiseerde ecologische verbindingzones.

Lid 2

Fysieke compensatie kan ook plaatsvinden in, aansluitend op of nabij het aangetaste gebied als dit deel uitmaakt van de saldobenadering bedoeld in artikel 3.20 Toepassing van de saldobenadering.

Lid 3

Een bestemmingsplan waarvoor een compensatieplicht geldt, borgt de uitvoering van de compensatie.

Lid 4

De toelichting bij een bestemmingsplan als bedoeld in het derde lid bevat een verantwoording over:

1. De omvang van het netto verlies aan ecologische waarden en kenmerken en op welke locatie dat optreedt.
2. De locatie waar en de wijze waarop het netto verlies, genoemd onder a, wordt gecompenseerd.
3. De kwaliteit en kwantiteit van de compensatie.
4. De termijn van uitvoering.
5. De inhoud en realisatie van de voorgenomen mitigerende en compenserende maatregelen.
6. Het reguliere- en ontwikkelingsbeheer.

Lid 5

De uitvoering van de fysieke compensatie wordt binnen drie jaar na onherroepelijk worden van het bestemmingsplan, bedoeld in het derde lid afgerond.

Lid 6

In aanvulling op het vijfde lid, wordt bij een aantasting van bedreigde soorten of hun leefgebied, de uitvoering van de compensatie in ieder geval afgerond op het moment dat de aantasting daadwerkelijk start.

Lid 7

In afwijking van het vijfde lid kan bij een omvangrijke en zware compensatieverplichting, de uitvoering van de compensatie een termijn van maximaal tien jaar bedragen, gerekend vanaf het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan.

Artikel 3.24 Financiële compensatie

Lid 1

De financiële compensatie wordt bepaald op grond van de omvang van de compensatieverplichting overeenkomstig artikel 3.22, tweede lid, en omvat de volgende kostenelementen:

1. Kosten voor de planontwikkeling en planuitvoering.
2. Kosten van de aanschaf van vervangende grond.
3. Kosten van de basisinrichting.
4. Kosten van ontwikkelingsbeheer gedurende de ontwikkelingstijd.

Lid 2

De financiële compensatie wordt uiterlijk zes weken na de vaststelling van het bestemmingsplan gestort in de provinciale compensatievoorziening ter uitvoering van de geformuleerde compensatietaakstelling.

Artikel 3.25 Natuur Netwerk Brabant - ecologische verbindingszone

Lid 1

Een bestemmingsplan van toepassing op Natuur Netwerk Brabant - ecologische verbindingszone strekt tot verwezenlijking, het behoud en het beheer van een ecologische verbindingszone met een breedte van:

1. Ten minste 50 meter in Stedelijk Gebied en in Verstedelijking Afweegbaar.
2. Ten minste 25 meter in alle overige gebieden.

Lid 2

Een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid stelt regels, om te voorkomen dat het gebied minder geschikt wordt voor de verwezenlijking, het behoud en het beheer van een ecologische verbindingszone, die in ieder geval:

1. Het oprichten van bebouwing beperken.
2. Het aanbrengen van oppervlakteverhardingen of verharde oppervlakten beperken.

Lid 3

Na realisatie van de ecologische verbindingszone is artikel 3.15 Bescherming Natuur Netwerk Brabant van overeenkomstige toepassing.

BIJLAGE B KADER PROVINCIE LIMBURG

De volgende tekst is afkomstig uit de Geconsolideerde versie Omgevingsverordening Limburg 2014 (versie december 2019):

Paragraaf 2.6 Goudgroene natuurzone

Artikel 2.6.1 Begrippen

In deze paragraaf wordt verstaan onder:

1. Goudgroene natuurzone: gebied dat op de kaarten behorende bij deze verordening is aangeduid als Goudgroene natuurzone.
2. Wezenlijke kenmerken en waarden Goudgroene natuurzone: voor bestaande natuurgebieden de actueel aanwezige natuurbeheertypen en de nagestreefde natuurdoeltypen en voor te realiseren natuurgebieden de nagestreefde natuurdoeltypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het Provinciaal Natuurbeheerplan.

Artikel 2.6.2 Bescherming Goudgroene natuurzone

Een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op een gebied dat deel uitmaakt van de Goudgroene natuurzone, maakt geen nieuwe activiteiten dan wel wijziging van bestaande activiteiten mogelijk die de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten.

Artikel 2.6.3 Ontwikkelingen van groot openbaar belang

Het verbod van artikel 2.6.2 is niet van toepassing op nieuwe activiteiten dan wel wijziging van bestaande activiteiten, indien:

1. Er sprake is van een groot openbaar belang.
2. Er geen reële alternatieven zijn.
3. Uit het ruimtelijk plan blijkt dat en hoe negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en voor het overige worden gecompenseerd, waarbij:
 - a. de compensatie niet mag leiden tot verlies van areaal, samenhang en kwaliteit van de wezenlijke kenmerken en waarden; en
 - b. de compensatie plaatsvindt:
 - op financiële wijze of
 - in natura in nog niet gerealiseerde delen van de Goudgroene natuurzone

Artikel 2.6.4 Saldobenadering bij samenhangende ontwikkelingen

1. Het verbod van artikel 2.6.2 is niet van toepassing bij een combinatie van onderling samenhangende activiteiten, waarvan één of meer afzonderlijk een negatief effect hebben op de Goudgroene natuurzone, maar waarvan de gecombineerde uitvoering leidt tot een verbetering van de kwaliteit en samenhang van de Goudgroene natuurzone op gebiedsniveau.
2. Toepassing van de saldobenadering als bedoeld in het eerste lid, vindt alleen plaats, indien:
 - a. de combinatie van plannen, projecten of handelingen binnen één samenhangende gebiedsvisie wordt gepresenteerd;
 - b. per saldo sprake is van verbetering van de natuurwaarden in en rond het gebied, waarbij de samenhang van de goudgroene natuurzone verbetert;
 - c. ten aanzien van de te nemen maatregelen ter verbetering van de natuurwaarden in de gebiedsvisie wordt aangegeven:
 - de aard, omvang, locaties en tijdvak van realisatie van deze maatregelen, en
 - op welke wijze deze maatregelen feitelijk en planologisch duurzaam worden geborgd.
 - d. de uitvoering van deze visie voldoende is gegarandeerd;
 - e. de kwaliteitswinst niet wordt gefinancierd uit reguliere middelen voor realisatie van de Goudgroene natuurzone.

Artikel 2.6.5 Kleinschalige ingrepen

1. Het verbod van artikel 2.6.2 is niet van toepassing op een individuele, kleinschalige ingreep die leidt tot een verbetering van de Goudgroene natuurzone in het desbetreffende gebied.
2. Toepassing van het eerste lid vindt alleen plaats indien uit het ruimtelijk plan blijkt dat:
 - a. de voorgestelde ingreep slechts leidt tot een beperkte aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden en samenhang van de Goudgroene natuurzone in het desbetreffende gebied;

- b. de voorgestelde ingreep leidt tot een kwalitatieve versterking van de Goudgroene natuurzone;
- a. de oppervlakte natuur van de Goudgroene natuurzone ten minste gelijk blijft, en
- b. de kwaliteitswinst niet wordt gefinancierd uit reguliere middelen voor realisatie van de Goudgroene natuurzone;

Artikel 2.6.6 Wijzigen van de begrenzing

Gedeputeerde Staten kunnen de begrenzing van de Goudgroene natuurzone wijzigen:

1. Teneinde de ecologische kwaliteit te verbeteren, voor zover
 - a. de oorspronkelijke kwalitatieve en kwantitatieve ambities van de Goudgroene natuurzone worden behouden of versterkt;
 - b. vaststaat welk onderdeel van de Goudgroene natuurzone verdwijnt en op welke alternatieve locatie dit onderdeel wordt gerealiseerd en
 - c. de oppervlakte natuur van de Goudgroene natuurzone ten minste gelijk blijft
2. Na toepassing van artikel 2.6.3 tot en met 2.6.5.

Artikel 2.6.7 Beleidsregels

1. Gedeputeerde Staten stellen beleidsregels vast voor wijze waarop invulling wordt aan de bepalingen van de artikelen 2.6.3 tot en met 2.6.5.
2. Gedeputeerde Staten stellen beleidsregels vast voor de wijze waarop de compensatie als bedoeld in artikel 2.6.3 dient te worden uitgevoerd.³⁷

Paragraaf 2.13 Zilvergroene natuurzone

Artikel 2.13.1 Begrippen

In deze paragraaf wordt verstaan onder:

1. Zilvergroene natuurzone: gebied dat op de kaarten behorende bij deze verordening is aangeduid als Zilvergroene natuurzone.
2. Goudgroene natuurzone: gebied dat op de kaarten behorende bij deze verordening is aangeduid als Goudgroene natuurzone.
3. Natura 2000-gebied: gebied dat op de kaarten behorende bij deze verordening is aangeduid als Natura 2000-gebied.

Artikel 2.13.2 Zilvergroene natuurzone

1. De toelichting bij een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op een gebied gelegen in de Zilvergroene natuurzone, bevat een beschrijving van:
 - a. de waarde van het plangebied als ecologische verbinding tussen gebieden gelegen binnen de Goudgroene natuurzone met het oog op de impact voor de habitattypen in de Natura 2000- gebieden;
 - b. de waarde van het plangebied met het oog op de instandhouding van de natuurdoeltypen in de aangrenzende gebieden van de Goudgroene natuurzone;
 - c. de wijze waarop rekening is gehouden met de waarden onder 1a en 1b en op gebiedsniveau per saldo geen kwaliteitsverlies plaatsvindt van bedoelde waarden;
2. De toelichting bij een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op een gebied gelegen in de Zilvergroene natuurzone, bevat tevens een beschrijving van:
 - a. de in het plangebied voorkomende kernkwaliteiten;
 - b. de wijze waarop met de bescherming en versterking van de kernkwaliteiten is omgegaan; en
 - c. hoe de negatieve effecten zijn gecompenseerd.
Bij de compensatie van de negatieve effecten op natuurwaarden (kernkwaliteit "Groene karakter") wordt de beleidsregel als bedoeld in artikel 2.6.7, tweede lid, gevolgd.
3. De kernkwaliteiten in de Zilvergroene natuurzone zijn: het groene karakter, het visueel-ruimtelijk karakter, het cultuurhistorisch erfgoed en het reliëf.
4. De kernkwaliteiten in de Zilvergroene natuurzone zijn nader uitgewerkt in de bijlage bij dit artikel.³⁸

³⁷ De "Beleidsregel natuurcompensatie 2018" is te vinden via <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2018-1276.html>.

³⁸ Bijlage bij artikel 2.7.2, derde lid, en artikel 2.13.2, vierde lid, van de Omgevingsverordening Limburg 2014: Kernkwaliteiten Bronsgroene landschapszone en Zilvergroene natuurzone.

Artikel 2.13.3 Wijzigen van de begrenzing

Gedeputeerde Staten kunnen de begrenzing van de Zilvergroene natuurzone wijzigen teneinde:

1. De waarde van de Zilvergroene natuurzone als ecologische verbinding tussen de gebieden gelegen binnen de Goudgroene natuurzone te versterken, of
2. De waarde van de Zilvergroene natuurzone voor de natuurdoeltypen in de aangrenzende gebieden van de Goudgroene natuurzone te versterken.

COLOFON

TOETSING NATUURNETWERK NEDERLAND - REALISATIECONTRACT 1
KRW MAAS

KLANT

Rijkswaterstaat

AUTEUR

Gijs Kos

ONZE REFERENTIE

D10010101:16

DATUM

21 juli 2020

STATUS

Concept

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com